Türi valla ajaleht
11. jaanuar 2024
nr 1 / 936

www.tyrirahvaleht.ee

Väike aastaalguse usutlus vallavanem Sulo Särkineniga
lk 2

Testostlemine tõi jahmatavad tulemused
lk 3

Algas Valge maja juubeliaasta
lk 5

Mis jäi aastast sõelale?
lk 6

Tasuta bussisõidust saab taas tasuline
lk 9

Türi Rahvaleht

LÜHIDALT

Türi vald on elanike arvult jätkuvalt maakonna suurim

Türi vald alustas 2024. aastat üle 10 500 elanikuga ja on sellega jätkuvalt suurim Järvamaa omavalitsus.
Türi vallas on 1. jaanuari 2024 seisuga 10 587 elanikku, Paide linnas on Järva Teatajas avaldatud andmetel 10 297 ja Järva vallas kodulehe andmetel 8730 elanikku.
Seega on Järva maakonnas 2024. aasta algul elanikke kokku 29 614, mida on võrreldes eelmise aasta sama ajaga kahesaja võrra vähem.
Türi vallas vähenes võrreldes eelmise aasta 1. jaanuari seisuga elanikke veidi üle 70 võrra. Languses on ka teised omavalitsused - Paide linnas vähenes elanike arv kaheksa ja Järva vallas 138 inimese võrra.
Rahvastikuregistri andmetel oli seisuga 1. jaanuar 2023 Järvamaal 29 818 elanikku, neist enim Türi vallas 10 661 ja vastavalt Paide linnas 10 289 ja Järva vallas 8868 elanikku.
Türi valda sündis detsembris 2023 viis ja suri 15 inimest. Valda saabus 27 elanikku, neist kümme tuli Harjumaalt ja neli Järvamaa teistest omavalitsustest. Vallast lahkus 25 elanikku, neist enim, seitsmel korral lahkuti Harjumaale ja kolmel Järvamaa teistesse omavalitsustesse.

9. jaanuaril avanes Türi raamatukogus Merle Rüüteli fotonäitus “Külma puudutus”. Kes pakasepäevadel loodusesse külma karget ja kaunist ilu vaatama ei jõudnud, saab seda nüüd soojas toas teha. Näitus on avatud veebruari lõpuni.

Kuigi ametlikku avamist pole veel olnud, said Türi päästjad detsembri keskpaigas siiski päästekomando uude hoonesse sisse kolida.
FOTO: TEET REIER

JÄRGMINE TÜRI RAHVALEHT ILMUB 8. VEEBRUARIL

Maakondlik spordiliit tunnustas tublimaid

5. jaanuaril toimus Koeru kultuurimajas Järvamaa parimate sportlaste tänamine. Ka Türi valla sportlastele jagus kuhjaga tunnustust.
Türi valla sportlastest tunnustati:
Parim meesnoorsportlane - Andreas Kase (pildil koos treener Leonhard Soomiga), nomineeritud oli ka ujuja Oskar Männa.
Neidude nominendid olid Sheril Tankler, Hannah Kaljur ning Adele Sofia Berg.
Parim meessportlane - Mehis Muru.
Parima naissportlase nominent - Evely Kaasiku.
Parim võistkond - Lisell ja Robin Jäätma.
Parim naisveteransportlane - Merle Vantsi, nomineeritud oli ka Siiri Poopuu.
Parim meesveteransportlane - Priit Poopuu.
Sporditähtede seas olid nomineeritud Lisell ja Robin Jäätma ning Karolin Surva. Palju õnne kõigile! FOTOD: TEET REIER

On aeg valida aasta tegu, aasta tegija ja Türi valla aasta küla

Türi vallavalitsus kuulutas välja konkursi Türi valla aasta tegu ja aasta tegija 2023. Konkursi eesmärgiks on väärtustada ning avaldada avalikku tunnustust igal aastal parimatele tegudele ja inimestele, kes on oma tööalase või ühiskondliku tegevusega silma paistnud Türi valla arendamisel; aidanud kaasa valla või mõne valla eluvaldkonna arengule; toonud Türile kui paikkonnale tuntust; teinud teo, mis on vallale oluline ning mõjutanud positiivselt valla elanikke, nende väärtusi või olnud kõigile vallaelanikele eeskujuks.

Ettepanekuid aunimetuse määramiseks võivad teha kõik isikud (füüsilised ja juriidilised), asutused ja ühendused. Taotlused, mis peavad sisaldama kandidaadi iseloomustust ja esitamise põhjendust, tuleb esitada kirjalikult ühel A4 leheküljel. Kandidaadi nõusolekul märgitakse avaldusele ka kandidaadi valikul antud kontaktandmed.

Türi vallavalitsus kuulutas välja konkursi Türi valla aasta küla 2023. Konkursi tulemusena

määratakse aunimetus Türi valla külale, mille elanikud on konkursiaastal väljapaistvalt tegutsenud küla arendamise ja külaelu edendamisega.

Aunimetuse määramisel arvestatakse külakogukonna positiivset arengut ja omavahelist koostööd, küla heakorda ning külaelanike aktiivsust kultuuri- ja spordiürituste organiseerimisel, üritustel osalemisel ning oma küla tutvustamisel.

Aasta küla konkursi võitjale määratakse Türi valla eelarvest rahaline preemia 500 eurot ja lisaks tunnustatakse võitjat üheks aastaks rändauhinnaga Küla Valgus. Ettepanekuid aunimetuse määramiseks võivad teha kõik isikud (füüsilised ja juriidilised), asutused ja ühendused.

Nii aasta teo, tegija kui ka aasta küla puhul loetakse tähtajaliseks esitatuks ettepanekud, mis on esitatud Türi vallavalitsusele elektrooniliselt e-posti aadressil vallavalitsus@tyri.ee või postiaadressil Türi vald, Türi linn, Hariduse tn 3, 72213 ajavahemikul 22. jaanuar kuni 5. veebruar.

Konkursi võitjatele antakse aunimetused ja auhinnad üle Eesti Vabariigi 106. aastapäeva tähistamise pidulikul kontsertaktusel Türi kultuurikeskuses 22. veebruaril.

TR

TOIMETAJALT

Vihma käest räästa alla...

Tegelikult tahtsin öelda külma kätte. Aga eks ta kujundlikult tegelikult niimoodi olegi. Vana aasta viimaste päevade vihmasadu ja plusskraadid võtsid kätte ja lihtsalt jäätusid ära. Sõna otseses mõttes. Ja suuremat sula pole ka kusagilt paista, kui siis ehk jaanipäevaks. Vähem pessimistlikumad loodavad, et soojenemine võib toimuda juba ka märtsis, hiljemalt muidugi lillelaadaks.

Aga üks nädal miinus kahekümne piiril tundub igatahes piisavalt ekstreemne. Seda enam, et lisaks külmale on keegi ka tuule kohale meelitanud. Ja selle puhumine ei tee õues olemist kuidagi meeldivamaks. Ja küttepuid kulub rohkem, need on kallid. Ja elektrit kulub rohkem, see on mõnel päeval samuti hullult kallis. Ahjaaa, ahjuküttest rääkides, siis selliste külmadega on alati oht kütta rohkem kui vaja ehk ülekütmine võib olla tuleohtlik. Küta pigem tihedamini, aga väiksemate kogustega, soovitas päästeamet.

Kui nüüd viimase aja poliitilisi sündmusi kommenteerida, siis ühel seltskonnal hakkas keskerakonnas külm ja nad läksid mujale sooja. Kehtima hakkas hulk uusi seadusi ja maksulisandusi. Käibemaks meie poodides küll veel ei kasva, vaid laseb ennast oodata, nii said kaupmehed valjuhäälselt hõisata. Eks need hinnad ole viimase paari aastaga juba niigi jõudsalt kerkinud, asi nüüd siis see paar protsenti, seda ei paneks ehk enam tähelegi võib-olla.

Ilmaelu soojema ja helgema poole pealt sooviks ära märkida, et oodata on ümaramaid ettevõtmisi. Seda just mitte pühadeaegse liigsöömise tulemusena, vaid sel aastal on tulemas mõned ümarama numbriga üritused: kevadpealinn 25, lillelaat 45 ja muidugi valge maja 100. Viimasest on natuke selles lehes juttu ka, sest juubeliaasta läks käima ja esimene pääsuke, valge maja kalender, on ka juba ilmavalgust näinud.

Kõigile neile, kes tahavad 2. juulil linna sünnipäeva auks kodukohvikut pidada, tasub see pidamise mõte kenasti selgeks mõelda ja sellest ka teada anda, nagunii varsti küsitakse. Kui on peas ringlemas mõni mõte aasta tegija või teo osas, siis needki on oodatud. Tunnustamine toimub juba õige varsti ehk siis vabariigi aastapäeval.

Ning loomulikult soovin kõigile kena, toimekat, õnnelikku alanud aastat! Mis sellest, et jahedavõitu on, aga nagu alguses lubatud sai, läheb varsti soojemaks, hiljemalt jaanipäevaks. Ja sellest, et jaanipäev ega kevad pole enam kaugel, andis selgelt märki asjaolu, et nagu aastavahetus läbi sai, tulid poodi müüki vastlakuklid. Järelikult, lootust on.

TEET REIER

EKSPERIMENT

Eelmise aasta 29. detsembil jagas Türi vallavalitsus Oisu aleviku eramajade postkastidesse 55 kollast segapakendi kogumise kotti. Pakendikottidega kaasas oli ka kiri:
Hoiate käes kollast pakendikotti, millega saate ära anda puhta segapakendi otse oma kodust.
Pakendikotti sobib:
PLASTPAKEND (kilekotid, pakkekile, toote ümbert penoplast, kosmeetika- ja tarbekaupade pudelid, leiva- ja saiakotid, singi ja juustu pakendid, salatikarbid)
TETRAPAKEND (piima- ja piimatoodete, mahla- ja veinipakid)
METALLPAKEND (konservikarbid, alumiiniumpurgid, metallkorgid ja -kaaned)
Esimene veoring oli tutvumiseks tasuta ning toimus 2. jaanuaril. Koti andis ära 55st eramust 12 st 22%. Usume, et teavitus oli edukas ning kasvas nii Oisu elanike teadlikkus pakendite sorteerimisest kui ka segapakendi ära andmise võimalustest.
Pakendikotiga segapakendi ära andmiseks võtke ühendust otse Ragn-Sellsiga. Ühe veokorra hind on 30 senti ja veosagedus 1 kord kuus või 1 kord kvartalis.
Segapakendi saab ära anda olmejäätmetest sõltumatu graafiku alusel.
Soovitame pakendikotile veosagedust kord kuus ja segaolmejäätmete graafik muuta kvartaalseks – nii tuleb vedu soodsam kohe praegu ning olete ka valmistunud planeeritavaks olmejäätmete hinnatõusuks.

INGA KÄRG
Türi vallavalitsuse ehitus- ja keskkonnaspetsialist

Pildil on mullu septembris valminud välirulapargi avamine. FOTO: TEET REIER

Aastaalguse väike usutlus vallavanem Sulo Särkineniga

Mis jääb 2023. aastast kõige rohkem meelde Türi valla, maakonna, Eesti riigi ja/või isikliku elu seisukohast? Kõige olulisemad asjad/märksõnad.

Minu esimene märksõna eelmisest aastast on ikkagi uus amet ja uued väljakutsed. Üheksa kuud uues ametis on andnud palju uusi teadmisi. Samas näen, et antud töö vajab pidevalt enda täiendamist, koolitamist ja arendamist selleks, et jõuda kaasas käia erinevate muutustega.

Soovin luua motiveeritud töökeskkonda ja aidata omaltpoolt kaasa kõigi eluvaldkondade arengule. Järjest enam soovime kaasata oma asutuste inimesi ja vallakodanikke, et ühiselt tegutseda ja vallasiseselt eesmärke seada. Oleme Järvamaal ainus omavalitsus, kus pole peatatud kaasava eelarve projektikonkurss. Tänavu said rahastatud kaks projektiideed: „Kädva külamajale mitmeotstarbelise väliauditooriumi ehitamine" ja „Retla-Kabala kooli Oisu õppehoone staadioni ja korvpalliplatsi uuendamine".

2023. aastal suuri investeeringuid ei tehtud (suurte all mõtlen vähemalt miljon eurot maksvaid), kuid alati tasuvad ära ka väikesed ja jätkusuutlikud arendused. Näiteks oleme rekonstrueerinud Türi ujula välitrepid. Parendanud mitme kooli ja lasteaia olmetingimusi, ehitanud Lõuna-Järvamaa koostöökogu projektitoetustega välirulapargi, Käru piirkonda uue keskväljaku ja uueks aastaks on valmis rannakohviku ja laenutuspunkti hooned. Väätsal sai valmis sild, mis annab tulevikus uued võimalused sealseid kultuurisündmused uuele tasemele viia, või erinevaid kontserte ja turiste siia meelitada.

Eelmisel aastal tuli vastu võtta ka nii mõnedki rasked otsused. Üks nendest oli Retla piikonna koolis kolmanda kooliastme sulgemine. Tean, et see oli volinikele keeruline otsus ja vallavalitsusel seisab ees mitmeid pingutusi, et antud piirkonnas saaks parendatud koolitransport, leida rohkem võimalusi lastel huvitegevuses osalemiseks ning suurim väljakutse on leida koos kogukonnaga head lahendused edaspidiseks hariduse andmiseks ning haridus- ja muude pindade optimeerimiseks.

Oleme võtnud sihiks planeerida pikemalt ja kaasata arengutesse välisrahastusi, sest meie valla eelarve kahjuks iseseisvalt suuremaid investeeringuid ei luba. Selleks, et parendada kogukonna eluolu peame koos pingutama ja ühiselt vahel ka riske võtma. Tänan siinkohal kõiki valla asutusi, kes on kaasa aidanud ja eelarves pingutanud, et järgmisel aastal lisarahastuse korral saame ka mõned suuremad väga vajalikud investeeringud ära teha.

2023. aastal viis vallavalitsus läbi 12 riigihanget ja lisaks veel hulgaliselt väiksemamahulisi hankeid, mille raames tõsteti teenuste kvaliteeti või said ellu viidud uued projektid ning tegevused.

Veidi statistikat möödunud aastast ja võrdlusena 2022. aasta:

Volikogu määrused 19 (2022/15)
Volikogu otsused 96 (2022/60)
Vallavalitsuse korraldused 411 (2022/393)
Vallavalitsuse määrused 2 (2022/5)
Vallavanema käskkirjad 366 (2022/360)
Hanked - hankeplaanis 12 hanget, nendest 11 on tehtud või lepingu sõlmimise ootel (2022 a oli plaanis kolm ja tehti kaks).

Mis on Türi valla suurim väljakutse 2024. aastal?

Väljakutseid on igas valdkonnas, ei oska neid kaalukaussidele panna. Soovime leida ühiseid lahendusi alushariduse ja koolivõrgu korrastamises. Leida lahendusi koolitranspordi parendamiseks. Mitmed spordiobjektid ja kultuurihooned vajavad kaasajastamist. Mitmed planeeringud on töös, mis seavad tulevikus atra muudatusteks ja arenguteks Türi vallas.

Erinevad arengukavad (soojamajanduse, ühisveevärgi ja kanalisatsiooni) on väljatöötamisel. Värskelt sai viimases volikogus muudetud valla arengukava. Suurimaks muudatuseks on Kabala mõisahoone parendamiseks vahendite suunamine ja SA Järvamaa innovatsioonikeskuse projekti omaosaluse toetus. Käsil on mitmete määruste ja kordade loomine ning muutmine, et hõlbustada nii vallaelanike, kui ettevõtjate tegevust Türi vallas.

Mis Türi valda 2024. aastal üldiselt ees ootab?

Arenguid ja uusi lahendusi pakkuvad võimalused. Oleme üle minemas uuele veebiplatvormile valla kodulehega, lisaks käivitame mitmed digilahendused, mis on abiks nii töötajatele kui kodanikele ning loome Türile oma brändilehe. Meil on, mida näidata ja kuhu turiste või uusi elanikke kutsuda.

2024. aasta on kindlasti keeruline aasta eelarve tasakaalus hoidmise kohapealt. Kuna üldine majandusseis on langustrendis, siis võib maksude laekumine aasta lõikes kõikuda ning palju mängib rolli ka esitatud projektitoetuste osakaal, läbiviidud hangete maksumused ja laenude tagasimaksmisel mängib tähtsat rolli euribori suurus.

Vald võtab sellel aastal oma haldusalasse Türi jäätmejaama, mille tööd hakkab juhtima Türi haldus. Jäätmejaama ülevõtmine toimub jaanuaris ning me oleme jäätmejaama tegevuste planeerimisel näinud ette mitmeid positiivseid muudatusi.

Lisarahastuse korral, projektid on esitatud ja koostamisel, soovime parendada kahe sotsiaalmaja olmetingimusi ehk need soojustada ja uuendada küttesüsteemid. Lisaks ootame vastust Lokuta lasteaia juurdeehituseks.

Kindlasti on 2024. aasta Türil ka pidustuste aasta, kuna 100 aastaseks saab Türi vallamaja ehk endine koolimaja, kevadpealinn tähistab 25. sünnipäeva ning 45. korda toimub Türi lillelaat.

Mida inimestele uueks aastaks soovida?

Soovin eelkõige meeldivat koostööd, avatust ja sõbralikku lähenemist uute ideede loomisel ja nende realiseerumisel. Proovime näha enda ees suuremat plaani, seame suuremaid ja kaugeleulatuvaid eesmärke, kuid tuleb ka tegutseda. Siis saab olla õnnelik väiksemate saavutuste ning edasiliikumise üle ja jõuda lõpuks seatud eesmärkideni.

Tulgu heade suhete ja tublide tegude aasta!

Uus aasta! Palju on sul teid ja radu?
Sa ole kõigi võimaluste maa!
Kõik Su päevad on me enda jagu
ja mis me nendest teeme - see meist saab!

Võttes kaasa möödunud aastast kõik selle, mis meile rõõmu valmistas ja õnnelikuks tegi, samas leppides sellega, mis just kõige paremini ei õnnestunud või isegi tuska tekitas, läheme me uude aastasse lootusega teha kõike kõige paremini ja olla olemas üksteise jaoks. Me kõik soovime, et uus aasta tuleks rõõmsam, ilusam ja edukam.

Ma soovin, et see aasta oleks meile kõigile heade suhete, tubli tegude ja kohalolemise aasta. Et me oskaksime ja saaksime rõõmu tunda igast hetkest – just neid tegevusi tehes, just nende inimestega suheldes, kes on meie kõrval.

Head uut 2024. aastat!

MARGE HIRTENTREU
Türi vallavolikogu esimees

Kaitseliidu Türi üksikkompanii tähistas aastapäeva

2. jaanuaril möödus 99 aastat kaitseliidu Järva maleva Türi üksikkompanii moodustamisest. 3. jaanuaril, vabadussõja relvarahu aastapäeval, kogunesid üksikkompanii liikmed ja sõbrad Türi kultuurikeskusesse tähistama kompanii aastapäeva.

Kompanii pealik Tõnis Orumaa (pildil) avas koosviibimise kõnega, milles kutsus kaasama inimesi ka väljastpoolt kaitseliitu, osalemaks n-ö turvavaibas. Üksikkompanii juhatuse liige Pipi-Liis Siemann tõi juurde ka mõtte, et me kõik peaksime mõtlema, mis me saaksime rohkem Eesti jaoks teha, mitte ootama, et riik teeb.

Kaitseliidu Järva maleva pealik Kuido Pettai tõi välja tegusa aasta ja kiitis aktiivse tegevuse eest Türi üksikkompaniis. Lisaks olid õnnitlemas naiskodukaitse ja Türi valla esindajad. Nagu ikka tähtpäevadel tunnustati parimaid teenetemärkide, tänukirjade ja meenetega. Kompanii teenetemärgiga tunnustamise väärilisteks tunnistati äsja ametist lahkunud kaitseliidu ülem Riho Ühtegi, Järva maleva tagalaülem Lauri Lipp, kaitseliitlased Janek Männik, Siim Poak ja Sander Poak. Lisaks anti üle ka Andrese ja Madise laskevõistluse auhinnad. Üldises arvestuses võitis võistluse Tõnu Kibena. Noorte arvestuses Jan Martin Reinberg.

TR

Alkoholi testostlemine tõi jahmatavad tulemused

2023. aasta juulis ja augustis Viidi Järvamaal SA Järvamaa tellimusel läbi testostlemisi, mille eesmärgiks oli välja selgitada, kui lihtsalt on alaealistel võimalik saada kätte alkoholi ja nikotiinitooteid. Testostlemine sooritati 60 erinevas müügikohas, millest vaid neljateistkümnes küsiti dokumenti. Neist üheksas ei müüdud dokumendi puudumisel noorele alkoholi, aga neljas asukohas küsiti küll dokumenti, aga selle puudumine müüki ei takistanud.

Türi vallas testosteldi 16 müügikohas, neist neljas söögikohas, kahes tanklas ja kümnes kaupluses. Puhaste paberitega läbis testostlemise vaid üks – Coop Käru kauplus, kus küsiti noorelt dokumenti ning ei müüdud selle puudumisel alkoholi. Kaheteistkümnes kohas lõi müüa küll noore ostjaga silmsideme, millest võib eeldada, et püüti välja selgitada ostja vanust, aga sellega ka vanuse kontroll piirdus. Olgu öeldud, et testostlemises osalenud noored olid vanuses 18–20, mis tähendab, et neile otsa vaadates võis vaevalt jääda mulje, et tegemist on kindlalt täisealise noorega. Või on siis müüjatel erivõimed vanuse tuvastamisel... Selles võib aga siiski kahelda, sest testostlemise puhul kasutati ka iseteeninduskassasid, kus voli ost sooritada anti müüa poolt juba eemalt. Neljas müügikohas aga ei vaadanud müüa ostjale isegi mitte otsa. Pea kõigis müügikohtades puudusid ka nähtavad teavitused alkoholimüügi piirangute kohta, erandiks oli Türi vallas vaid üks kauplus, kus see noorele silma hakkas.

Alkohol on Eestis üks enimtarvitatud uimasteid ning selle füüsilise kättesaadavuse piiramine on üks meie riigi alkoholipoliitika meede. Ja kuigi 2022. aastal läbi viidud uuringust „Elanike hoiakud ja arvamused alkoholitarvitamisest“ selgub, et täiskasvanute seas on teadlikkus alkoholi kahjulikkusest alaealiste aju arengule laialt levinud, pole see muutnud piisavalt nende käitumist piiride seadmisel alaealistele. 2021. aasta noorte seksuaaltervise uuringu raames selgus, et ka iga teise 15–16aastase noore hinnangul on alkohoolsete jookide kättesaadavus kerge või väga kerge.

Uue aasta alguses kutsun täiskasvanuid üles teadvustama oma rolli ja täitma oma kohustusi, et meie noorte tulevik oleks väiksemate terviseriskidega ning vähem alkoholi ja selle tarvitamisest tingitud haiguste küüsis.

Alkoholi ja nikotiinitoodete testostlemisega on Türi vallas kindel plaan jätkata ka edaspidi, samuti on soov pidada nõu ja arutada olukorra parandamise võimaluste üle meie kaupluste ja müügikohtadega.

Tervislikku alanud aastat!

EVA SEERA
terviseedendus- ja kogukonnaspetsialist

Türi Päevakeskus tänab

Türi Päevakeskus asub looduskaunis ja vaikses, väikese liiklusega vabrikülas linna ääres. Maja on ehitatud 1900. aastal paekivist. Maja on mitmel korral renoveeritud: vahetatud on aknad ja uksed ning pandud ka uus katus. Uue näo on saanud teenusesaajatele mõeldud sissekäik ja kuivkäimlad on asendatud tänapäevaste tualettidega, aga enamik maja siseruumid on amortiseerunud.

Päevakeskus on päevane hoolekandeasutus, mis sotsiaalhoolekande teenustena osutab erihoolekandeteenuseid igapäevaelu toetamise, toetatud elamise ning juhtumi korraldamise teenuseid. Majas on olemas kõik vajalik igapäevaelu toetamiseks. Maja südameks on suur tuba, kus saadakse kokku kohvi/tee joomiseks ja huvitegevuseks. Olemas on õppeköök, neli tegevustuba, tualettruumid (sh inva wc) ja duširuum. Päevakeskuses on võimalik tegeleda mitmesuguste tegevustega: kangastelgedel kudumine, käsitöö, keraamika, puidutöö, maalimine jne. Vahelduseks käime sportimas, tantsimas ja võtame osa mitmetest võistlustest. Päeva olulisim tegevus on toidu valmistamine, sest ega tühi kott püsti seisa. Eelmise aasta lõpus saime meeldiva üllatuse osaliseks, kui meie majas renoveeriti suur tuba/söögisaal. Suur tänu selle eest Türi vallavolikogu sotsiaal- ja tervishoiukomisjonile, kes meil eelmisel aastal külas käis ja meid kuulda võttis! Aitäh Türi vallavanemale Sulo Särkinenile ja majandusosakonna juhataja Raivo Raamatule, kes aitas nõu ja jõuga, et ehitustööd sujuksid. Aitäh ka teenuse kasutajatele, tänu kellele on majas vilgas elu ja tegevusi jätkub aastaringi.

KINNISVARA OST • MÜÜK • ÜÜRIMINE JA HINDAMINE JÄRVAMAAL
Marek Aru
53 053 053
marek.aru@laam.ee
www.laam.ee
LAAM KINNISVARA

TÜRI AUTOTURG
Sõidukite ost-müük-vahetus
Asume Türi linnas, Jaama 22
Telefon: 5356 3198

Väätsa sild sai valmis

13. detsembril andis AS GRK Ehitus Türi vallavalitsuse esindaja Raivo Raamatule üle Väätsa järvesilla. „See on üks suuremaid ehitusobjekte sel aastal Türi vallas. Olen tulemusega igati rahul, sest koostöö ehitaja ja projekteerijaga laabus kenasti,“ märkis Raamat. „Ehituse maksumuseks kujunes 315 000 eurot ja enamiku sellest kattis kultuuriministeeriumi rahaeraldus. Tööd said suures plaanis kõik tehtud, kevadeks jäid heakorratööd, mis tehakse ära esimesel võimalusel,“ lisas ta.

Väätsa rahvamaja juhataja Rait Pilipenko ütles, et valminud sild lihtsustab oluliselt ürituste korraldamist järvesaarel. „Nüüd pääseb sinna väiksema tehnikaga paremini ligi ja see võimaldab kergemini transportida sinna nii helitehnika, lava kui ka kõik muu vajaliku.“

TEET REIER

Kevadpealinn käis Otepääl talve tervitamas

17. detsembri õhtul kell 16 kuulutati Otepää juba 27. korda talvepealinnaks. Teemapealinnade valitsussaua tõi kohale sügispealinn Narva linnapea Jaan Toots, kes andis selle traditsioone järgides Tallinna linnapea Mihhail Kõlvartile, kes siis koos saua üleandmisega Otepää vallavanem Jaanus Barkalale kuulutas Otepää ametlikult talvepealinnaks.

Kevadpealinna poolt oli Otepääd tervitamas Türi vallavolikogu esimees Marge Hirtentreu. Kolm kuud veel ja siis on Türil valitsemissaua Otepäält tagasi oodata.

Jõulumaagia ja toimetused Käru põhikoolis

Detsember ehk jõuluootuse kuu on alati natuke põnev ja salapära tekitav. Ettevalmistused pühade saabumiseks ning meeleolu loomiseks said alguse juba novembri lõpus. Koolimaja ja lasteaia aknad kaunistati valgete ning kuldsete tähtede ja lumehelvestega ning tuppa toodi kuused.

Et nii lapsed kui ka kõik täiskasvanud kogeksid seda tunnet, mis viib meid jõuluaega, oleme pikaaegse traditsioonina ühiselt tähistanud advendihommikuid. Ootuse aja alguse ehk 1. advendi juhatasid sisse maja kõige pisemad mudilased luuletuse, laulu ning laulu- ja tantsumänguga, mis viisid meid imelisse päkapikumaailma, tutvustades nende kiireid päevatoimetusi. Seniks, kui kuused toas oma pidurüüd ootasid, saime esimese kooliastme eestvedamisel kätt harjutada paberil jõulupuu ehtimisega - nii nagu pildilgi, said tuppa toodud kuused ühiselt enda meisterdatud kaunite ja omanäoliste ehete särasse.

2. advendi ja kuuse ehtimisega sai alguse vahva jõulunädal, kus tegevusi jagus igaks kooli- ja lasteaiapäevaks. Pühadele iseloomulikku vürtsi ja magusa kaneeli lõhna oli tunda majas mitmel päeval, mil valmisid ahjusoojad ja suussulavad piparkoogid koolilaste omatehtud piparkoogitaignast, mida jagus nii maja suurematele kui ka väiksematele kokkamishuvilistele. Jõulunädala lõpetas meeleolukas ja menukaks osutunud laat - koostöös lapsevanematega täitusid müügiletid magusate ja soolaste küpsetiste, käsitööna valminud jõulukaunistuste, ehete ning kodukootud piparkoogitainaga. Laada ning piparkookide küpsetamise vahele lisas põnevust ja lusti päkapikuspordipäev ning rõõmu pakkus päkapikudisko, kus tantsu ja tralli jagus mitmeks tunniks.

3. advendil, mida viimasena koos tähistasime, kõlasid omaloomingulised luuletused. Et neid esitasid autorid ise, kõlasid need eriti kaunilt ja tekitasid soovi jõuluvanaga kohtumiseks veelgi. Kaua ei pidanud seda ootama, sest juba õhtul peeti kooli jõulupidu, mille selleaastaseks teemaks oli „Jõuluöö tähesadu". Koolilaste esituses kõlasid mitmed pikalt harjutatud kaunid soolo ja mudilaskoori laulud ning ilmekad luuletused. Laste helisevate häälte saatel saabus külla kaua oodatud jõulumees, kes oli endaga kaasa toonud kingitusi ning hulgaliselt häid soove tulevaks aastaks.

Lasteaia jõulupidu toimus taaskord Käru piirkonna koduste lastega ühiselt ning koostöös Käru rahvamajaga. Külla oli selleks puhuks kutsutud teater Sõber lavastusega „Hunt lambanahas". Tükk rääkis näljasest hundist, kes kargel talvepäeval lauda ukse taha sattus plaaniga Lammas ja Oinas nahka pista. Tugev lumetorm aga eksitas nad sügavasse metsa. Koos koduteed otsides mängiti lumega, triiviti jääpangal ning aeti jälgi. Koju tagasi jõudes oli Hundi meel muutunud ja lambadki heldinud. Selle märgiks kutsuti Hunt lauta koos lammastega elama. Etenduse lõpus saabus jõuluvana suure kingikuhjaga, millest iga laps oma osa sai.

Jõulukuu lõpetas kooli ühine väljasõit Tallinnasse. Esmalt külastati Eesti tervisemuuseumit, kus muuseumitunnis avastati ja kogeti ainulaadses õppimiskeskkonnas uut ja huvitavat, mis innustas enda tervisele ning heaolule rohkem tähelepanu pöörama. Pärast harivat õppekäiku nauditi vanalinna talvist jõulumaad, kus meid ootas muinasjutuline jõuluturg oma suursuguse tuhandete ehetega kaunistatud kuusepuu, kohalike hõrgutiste ja meluga.

Rõõmsat ja teguderohket alanud uut aastat soovib Käru põhikooli ja lasteaia pere.

DETSEMBER Türi põhikoolis

Neljapäeval, 14. detsembril, toimus traditsiooniline Türi põhikooli kirikukontser. Külastajatele esinesid põhikooli koorid, solistid ning ansamblid.

NOORED KOHVIKUPIDAJAD KOGUSID RAHA KLASSI VÄLJASÕIDUKS

Sel õppeaastal on klassidele antud võimalus ise kohvikut pidada. Selle käigus õpivad noored, kuidas kohvikupidamine üleüldiselt käib, kuidas kujuneb toote hind, mis on omahind ja müügihind, mis on kasum ja mis on tulu jne. Lisaks toimetab klass koostöiselt ühise eesmärgi nimel.

Esimesena hakkas võimalusest kinni 7.c klass, kes kirjutab oma päevast nii: „Juba varastest hommikutundidest alates toimetasid 7.c klassi õpilased kooli kodunduse klassis ja valmistasid erinevaid hõrkusid küpsetisi, mida pakkuda jõulukohvikus. Valmisid maitsvad kaneelisaiad, kaerahelbeküpsised ja kass Arturi koogid ning soolaste ampsude armastajatele viineripirukad ja pitsarullid. Saadud tuluga toetavad õpilased oma klassi jõuluväljasõitu."

Õpilased ise olid selle päevaga väga rahul, neile meeldis nii küpsetisi valmistada kui ka neid hiljem koolikaaslastele müüa. Kohvikupidajate rollis meeldis eriti olla poistel.

JUTUVESTJAD TUTVUSTASID NOORE-MATELE KREUTZWALDI LOOMINGUT

14. detsembril käisid 8.c klassi õpilased jutustamas F. R. Kreutzwaldi muinasjutte. Nimelt tähistasime möödunud aastal jutuisa 220. sünniaastapäeva ning jutuvestmisega saame hoida elus tema rikkalikku pärandit.

Kui jutuvestjad jäid rahule, et suutsid lavanärviga toime tulla ja nii mõnegi kuulaja ammulisui kuulama panna, siis kuulajad nautisid vanemate õpilaste esinemist. Ei ole ju see tavaline, et vanemad koolikaaslased klassi ees seisavad. Kuulati huviga, pärast esitati küsimusi.

Noored kiitsid kuulajaid ja nende koostöövalmidust. Õpiti seda, et tuleb igas olukorras jääda rahulikuks, kasutada loovust ja leida kiiresti lahendus. Tõdeti, et mõnegi mõiste asemel tulnuks kasutada lihtsamaid sõnu.

Üldjuhul tekitas päev häid emotsioone ning kogemus kasvatas enesekindlust. Usume, et ka meie jutu- ja lauluisa on meiega siin keskmaal rahul.

VIHMAVARJUPROJEKT KAASAB ÜHISTEGEVUSSE EESTI JA UKRAINA NOORI

Türi põhikool osales Euroopa Liidu Vihmavarjuprojektis „Ukraina põgenike kohanemine maapiirkondades", taotlejaks Lõuna-Järvamaa koostöökogu ning partneriteks Türi põhikool ja MTÜ Türi Avatud Noortekeskus. Tegevuste periood oli november–detsember 2023.

Projekti eesmärgiks on toetada põgenikest Ukraina laste ning nende vanemate kohanemist Türi piirkonnas, tutvustada neile kohalikku elu-olu ja Eesti kultuuri, kaasata neid kogukondlikesse tegevustesse ning lähendada eri rahvustest kogukondi.

Selleks on korraldati giidiga jalutuskäik Türi linnas, paberväljalõigete töötuba, lauamängude hommikud, kohtumine kohaliku ettevõtjaga ja väljasõit Mulgi elamuskeskusesse.

Pildil paberväljalõigete töötuba, kus lapsed meisterdasid jõuluteemalise lauakaunistuse Lisanne Lepindi juhendamisel.

ÕHKSOOJUSPUMPADE
MÜÜK
PAIGALDUS
HOOLDUS
KLIIMAPARTNER.EE 5184429

PARIMAD HINNAD!
www.ehituspuit.com
Ostame
Sise- ja välisvoodrilaud, terrassilaud, ehituspuit
okas- ja lehtpuupalki, hinnad head ja raha kohe kätte!
Kohaleveo võimalus.
PAIDE, PRÄÄMA. Avatud E-R 8-17.
Info 503 0452, 510 5565, invester@invester.ee

Algas Valge maja juubeliaasta

Tänavu on üheks Türi linna tähtsündmuseks kindlasti Valge maja 100 tähistamine. Nimelt saab kauaaegne Türi koolimaja, tänane vallamaja ja raamatukogu sel aastal täpselt sajandivanuseks.

Selline ümmargune tähtpäev tähendab seda, et selle auväärse majaga seonduvat jagub kogu sellesse aastasse: erinevad üritused, tähistamised ja kohe kindlasti leiab igast Rahvalehest midagi valgemajalikku.

Esimene samm tähistamisel on tehtud: aasta lõpus ilmus trükist Saara kirjastuses kujundatud ja Kaarel Aluoja poolt materjaliga täidetud Valge maja 100 seinakalender. Kalendrit on võimalik osta ka Türi kultuurikeskusest, raamatukogust ja Türi muuseumist. Vaja vaid ise kohale minna ja kaheksa eurot sularahas kaasa võtta.

Rahva raha eest

Türi alevis ja ümbruskonnas töötas mitu algkooli, 1919. aastast ka progümnaasium, kuid gümnaasiumiharidust polnud võimalik Türil saada.

Ka puudus alevil oma koolihoone, algkoolid tegutsesid üüripindadel. Soov võimaldada oma lastele hea haridus oli rahval suur. 16. jaanuaril 1923 esitas Türi alevivalitsus Järva maakonna koolivalitsusele palvekirja koolimaja ehitamiseks, kus võiks tööle asuda ka gümnaasium.

Luba avada gümnaasium saadi pärast pikki läbirääkimisi maavalitsuse ja haridusministeeriumiga tingimusel, et koolis hakatakse üldhariduse kõrval õpetama ka aiandust.

Koolimaja ehitamist toetasid nii raha kui ehitusmaterjaliga paljud kohalikud inimesed, samuti oldi abiks ehitustöödel.

KAAREL ALUOJA

Uuel aastal jätkame arukalt ja koostöiselt

Head alanud 2024. aastat meile kõigile! Uuel aastal on seekord meile varuks lausa 366 päeva, et teha häid ja vajalikke tegusid!

PIPI-LIIS SIEMANN
Türi vallavolikogu liige, haridus- ja noorsookomisjoni esimees

Tagasivaatena möödunud aastale on hea meel tõdeda, et vahepealsed segased ajad Türi vallas on jälle möödas, uus vallavanem Sulo Särkinen on ametisse sisse elanud ning loodan väga, et nii valla asutustes kui vallamajas on töörahu jälle leitud.

Loomulikult tähendab see mitte puhkust ja vaikelu, vaid ikka seda, et kõik töötajad ja ametimehed saavad keskenduda just oma tööülesannetele ja väljakutsetele.

Türi vallavolikogus oli töörütm harjumuspärane. Erinevad arvamused on loomulikud, väga tore on olnud osaleda sisukates aruteludes, aasta teises pooles on meil olnud ka opositsiooniga mitmetes küsimustes ühiseid seisukohti ning loodan, et sellises rütmis jätkame ka uuel aastal.

Enamus Türi vallavolikogu liikmetest osaleb volikogu töös tõepoolest ikka ju selleks, et valla elu võimalikult hästi suunata ning „kõige-vastu-olijaid" on õnneks vähem kui ühel käel sõrmi. Aitäh eelmise tegusa aasta eest minu poolt kõigile volikoguliikmetele!

Uuel aastal on uued väljakutsed - kuna majanduskeskkond on jätkuvalt ettearvamatu, on meie poolt hetkel menetletav vallaeelarve pigem ettevaatlikult ja säästliku vaatega koostatud- püsikulude kasv on kahjuks ilmselt paratamatu ning kuigi oleme aastaid teadnud, et valla tulud kasvavad aeglasemalt kui kulud, ei saa me kõiki seniseid tegevusi tehes ja teenuseid pakkudes oluliselt enam kusagilt kokku hoida.

Tunnustan kõiki asutuste juhte, kes tõesti väga heaperemehelikult valla raha kasutavad! Alampalga tõus on kindlasti hea ja vajalik, kuid toob meile valla vaates kaasa vajaduse edasi aidata kasvõi veidikene ka teiste töötajate palkasid. Õpetajate miinimumpalga tõus aga kergitab automaatselt ka lasteaiaõpetajate töötasu ning peame hoolega nuputama, kuidas samaväärselt tõsta ka tugispetsialistide ja tugitöötajate palku.

Lõpuks, kuid sugugi mitte vähemtähtsaks, on oluline hoida ja konkurentsivõimelist palka maksta ka meie ametnikele vallavalitsuses - head spetsialistid on hinnatud, ametiasutuses on koosseis pigem väike ning töökoormus kõigil pigem mahukas.

Õnn ja heaolu ei seisne aga õnneks ainult rahas. Raha on vahend, millega saame ka Türi vallas vajalikku osta ja tasuda, kuid sellest olulisemaks on töötahe ja inimeste omavaheline koostöö.

Kauaaegse vallavanemana on mul ääretult hea ja uhke näha meie tublide inimeste omavahelist suhtlemist, ühiseid plaane, koos probleemide lahendamist ning kõige selle tulemusena ka tulemusi: meie kultuur, sport, haridus, noortetöö on tõepoolest kõrgel tasemel ning sellest annavad tunnistust ka järjekordsed tunnustused.

Tervishoiutöötajad, päästjad ja politseinikud ei ole küll valla töötajad, kuid nende heaolu on kindlasti väga oluline, sest nendest sõltub meie turvalisus ja tervis, sageli ka elu.

Koostöö nende kõigiga on Türi vallal alati väga hea ja edasiviiv olnud, tervisekeskus toimib meil kenasti ja ka päästjate töötingimused on meil suure positiivse sammu edasi teinud.

Loodan, et uus maja annab neile jaksu ning suurendab motivatsiooni sel väga olulisel tööpostil jätkata!

2024 toob meile kindlasti ka positiivseid üllatusi, olgem ise vaid avatud neid nägema ja vastu võtma. Oleme põllumajanduspiirkond, kus teenindus- ja turismisektoritöötajaid ei ole väga palju, see on meid hoidnud varasemates majanduslangustes, kuid sellest hoolimata tuleb kindlasti enim põialt hoida just meie kohalikele ettevõtjatele - kasvav palgasurve ning samal ajal nii Eestis kui meie lähiriikides tarbimise vähenemine toovad neile kindlasti keerulise aasta. Põllumehi on aga eelmistel aastatel kimbutanud nii vihmad, külmad kui põuahood - unistame siis, et sel aastal on nendegi jaoks hea aasta, ilma suuremate ekstreemsusteta!

Horoskoope, ennustusi, unistusi, lubadusi ning soove on kombeks uue aasta alguses hulganisti lugeda ja jagada - hea sõna ja emotsioon on kindlasti hindamatu, kuid kõige olulisem on ikka igaühel ise tegusalt ja toimekalt jälle pihta hakata- sel viisil on edu ja õnnestumise tõenäosus kõige suurem!

Soovin selleks kõigile kogu aastaks tugevat tervist, tahtmist ja pealehakkamist!

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK
HINDPERE OPTIKA
16. veebruar alates 10.00
TÜRI NOORTEKESKUSES
Etteregistreerimine (kell 8-16)
telefonil 5323 2454
*kuivasilmatest
*silmasõlmu mõõtmine
*optilised päikeseprillid
EESKUJULIK ETTEVÕTE
Silmade kontroll 20€, prilliostjale TASUTA!

Ujujad noppisid meistrivõistlustelt medaleid ja püstitasid uusi rekordeid

Enne jõule toimusid Kohtla-Järvel ujumise lühiraja Eesti meistrivõistlused. Meistrid selgusid nii noorte, juunioride kui absoluutarvestuses.

Avapäeval jõudsid medalivõiduni kaks Türi spordikooli kasvandikku. Tüdrukute 4x50 m kompleksujumises võitis Sheril Tankler hõbemedali Ujumise spordiklubi naiskonna koosseisus. Noormeeste samal alal kuulus Oskar Männa pronksmedali võitnud meeskonda. Individuaalselt saavutas Sheril Tankler 200 m kompleksujumises ajaga 2.26,70 naiste absoluutarvestuses 5. koha ja 50 meetrit vabalt ujumises 82 tüdruku konkurentsis samuti 5. koha ajaga 27,45. Oskar Männa saavutas 400 meetri ujumises meeste absoluutarvestuses ajaga 4:16,77 9. koha ja noormeeste seas oli see kuues tulemus. 50 meetrit vabalt ujumises lõpetas ta ajaga 25,27, millega oli noormeeste arvestuses üheksas.

Teisel võistluspäeval küündisid Türi ujujad taas medalivõitudeni. Tüdrukute 100 m kompleksujumises oli stardis 50 võistlejat ja pronksmedali väärilise tulemusega väljus basseinist Sheril Tankler, kes läbis distantsi ajaga 1.07,09. See tulemus kindlustas treener Otto Männa õpilasele koha ka naiste absoluutarvestuse B-finaalis, mille lõpetas ta teisena ajaga 1.07,49 ja saavutades naiste absoluutarvestuses 10. koha. Tüdrukute 4x100 m vabalt teateujumises lisas ta oma medalikollektsiooni veel ühe hõbemedali. Noormeeste 4x100 m vabalt teateujumises võitis Oskar Männa Ujumise spordiklubi meeskonnaga samuti hõbemedali. Noormeeste 100 meetri vabaujumises saavutas ta enam kui kuuekümne noormehe seas 11. koha ajaga 54,28.

Naiste 200 meetri liblikujumises saavutas Sandra Tänna absoluutarvestuse 10. koha.

Viimast võistluspäeva alustasid 50 meetri liblikujujad. Türi spordikoolist startis Sheril Tankler. Noorte arvestuses saavutas ta 4. koha ajaga 29,34 ja pääs õhtusesse absoluudi B-finaali, kus tuli teiseks ajaga 29,04.

200 meetri vabalt ujumises oli noormeeste arvestuses osalejaid 47. Äärmiselt tugevas konkurentsis saavutas Oskar Männa 7. koha ajaga 1.58,85. Esmakordselt alistus kahe minuti piir. Üllatusena pääses Oskar õhtusesse absoluudi finaali, kus kordas oma hommikust tulemust. Kokkuvõttes 8. koht.

Õhtuse viimase individuaalalana 400 m kompleksi absoluudi finaal. Tütarlaste arvestuses Sheril Tankler kolmas koht ajaga 5.12,93. Absoluudi arvestuses 6. koht. Sheril Tankleri kõik individuaalalade tulemused on uuteks Järvamaa rekorditeks.

Oskar Männal õnnestus ületada kaks eelmisest sajandist pärit Järvamaa rekordit. Nimelt kuulusid nii 100 kui 200 m endised Järvamaa rekordtulemused kunagise Eesti koondislase Peeter Mati nimele vastavalt 54,30 ja 1.59,40 ja olid püstitatud 1982. a. Uued rekordid: 100 m vabaltujumises 54,28 ja 200 m vabaltujumises 1.58,85.

Sheril Tankleri (ülemisel pildil koos treener Otto Männaga) kõik individuaalalade tulemused on uuteks Järvamaa rekorditeks. Oskar Männal õnnestus samuti ületada kaks eelmisest sajandist pärit Järvamaa rekordit.

TÜRI RAAMATUKOGU

Noppeid eelmisest aastast...

Kas teadsid, et 2023. aastal ...
• Türi raamatukogust enim laenutatud raamat oli Aasta Raamat 2023 võitja, Eero Epneri koostatud „Lembit Ulfsak“
• Väätsa raamatukogus toimus 76 rühmakoolitust, millest võttis osa 730 inimest
• Kahala raamatukoguhoidja Anneli Jaasma esitati Aasta Maaraamatukoguhoidja 2023 nominendiks
• Oisu raamatukogus toimus 59 arvutialast individuaalkoolitust
• Kabala raamatukogu korraldas koostöös rahvamajaga Kabala lastele suure kevadise mängupäeva
• Oisu raamatukogu sai 105 aastaseks
• Külastati Käru raamatukogu 4436 korral
• Laupa raamatukogu kutsel kohtus lastega neli kirjanikku: Wimberg, Markus Saksatamm, Aidi Vallik ja Kairi Look
• Laupa raamatukoguhoidja Liina Jeena esitati Järvamaa Hariduse sõber 2023 nominendiks
• Türi raamatukogu valiti Järvamaa Hariduse sõber 2023 laureaadiks
• Türi valla raamatukogud korraldasid kokku 410 üritust, millel osales 7108 inimest
• Kahala raamatukogus korraldatud lastehommikutest võttis osa kokku 124 last ja lapsevanemat

Türi raamatukogus tuleb omaloominguõhtu “Vabaluule”

Inimestel on eneseväljenduseks palju viise: kes laulab, kes teeb sporti, kes võimleb, kes mängib pilli jne. Ühel detsembrikuisel loominguõhtul tekkis idee koondada kokku luulesõbrad, nii need, kes armastavad luulet lugeda, aga ennekõike need, kes armastavad ise luulet kirjutada..

Kuulsal väljendil „kirjutab sahtlisse“, on kindlasti oma tõepõhi all. Paljudki inimesed kirjutavad luuletusi, aga ei söanda oma loomingut kusagil avaldada... tahaksid oma luuletusi ette lugeda, teistega jagada, aga julgusest jääb puudu. Teised aga teevad seda julgelt, saades innustust inimeste tagasisidest.

Vabalavaluule kokkusaamise eesmärk ongi koondada luulehuvilisi, kes juba ise kirjutavad, aga ka neid, kes soovivad sellega alustada, üheskoos, õdusas ringis jagada oma loomingut ja kuulata teisi, julgustada üksteist. Juba meie esimesel kokkusaamisel on julgemad oodatud oma loomingut ka kaaslastele tutvustama.

Esimene kokkusaamine, kuhu on oodatud luulesõbrad alates 16. eluaastast, toimub 30. jaanuaril kell 17.30 Türi raamatukogus.

Teabepäev eakatele „Internetiohud“

16. jaanuaril kell 10 räägib veebipolitseinik Virginia Ciunite Türi raamatukogus veebis valitsevatest ohtudest.

Internet toob meie arvutisse terve põneva maailma, aga toob ka lugematul arvul erinevaid ohtusid petturite tegutsemise näol. Meediastki on läbi käinud uudiseid, kuidas tehakse sulide poolt inimeste pangaarveid tühjaks või heausklikud loovutavad üha suuremaid summasid petistele. Sageli langevad petturite ohvriks just eakamad inimesed, kelle IT teadlikkus on väiksem. Petturid aga lähevad aina kavalamaks. Kuidas kaitsta oma eakaid? Ikka läbi teabepäevade, meelde tuletades, hoiatades, tähelepanu juhtides.

Õpetajad pingutasid end parimate sekka

2.–3. jaanuaril toimus Tartu ülikooli spordihoones Eesti koolispordi liidu õpetajate võrkpalli võistlus. Võistlemas oli 36 kooli, kellest kaks olid tulnud Lätist.

Esimesel päeval sujusid mängud hästi ja võitsime kindlalt oma alagrupi. Tänu suurepärastele mängudele jõudsime poolfinaali, kus kohtusime lätlastega, kes esindasid Nautrenu vidusskolat. Tasavägistes mängudes pidime kahjuks tunnistama nende paremust ja vaid ühe kaotusega olime viimases mängus mängimas 3.–4. kohale.

Loomulikult võitsime selle ja lõpetasime sel korral teises liigas kolmanda kohaga. Võistluste süsteem oli päris karm, sest lubada ei saanud ühtegi kaotust ja mängud lõppesid „äkksurmaga“.

Kahjuks teise koha võistkonnaga meil mängida ei lastud ja saame öelda, et võitsime kõik kohtumised Eesti koolidega ja pidime alla vanduma vaid Läti koolile. Võistkonda kuulusid kehalise kasvatuse õpetajad Liisa Gritšenko ja Viljar Pennert, tugispetsialist Karmen Zarovski, ajaloo ja ühiskonnaõpetuse õpetaja Märt Hallasoo, Sport Koolis treenerid Ilmar Mõttus ja Kristo Kiik ning Koigi kooli huvijuht Elizabeth Lindjärv. Võistkonda oli lubatud üks liige teisest Järvamaa koolist.

Meie oleme rahul, kuigi kripeldama jääb siiski napp kaotus Lätile.

LIISA GRITŠENKO
Türi põhikooli õpetaja

Mis jäi aastast sõelale?

Jõulukuu viimased päevad panevad tahtmatult lõppevale aastale tagasi vaatama. Laupa koolis oleme seda teinud aastaid ühiselt, selgitades möödunud aasta olulisi ning meeldejäävaid tegusid, jätkusuutlikke vahvaid uusi algatusi, tublisid ja innustavaid kolleege ning neid, kes on kaaslasi millegagi heas mõttes üllatanud.

Tagasisidestus küsimustikule oli arvukas ja kõigis neljas kategoorias tehti palju erinevaid toredaid pakkumisi. Igaüks põhjendas valikut läbi oma silmade.

Laupa kooli aasta teoks 2023 pakuti ülekaalukalt muusikaaia rajamist möödunud kevadel kooli parki ning Laupa kooli pererühma osalemist Tallinnas XIII noorte tantsupeol „Sillad“. „Ta tegi seda jälle!“, kõlas põhjenduseks ja tunnustuseks rahvatantsurühma juhendajale Külli Piiritsale.

Kuid aastat jäid meenutama ka mitmed teised säravad ettevõtmised. Nii pakuti aasta teoks ka kogu kooliperega ühist advendiaja alustamist Paide Püha Risti kirikus; suurejoonelist ja vaheldusrikast kooli kevadpidu; Tallinnasse laulu- ja tantsupeo rongkäigu tarvis mitmesaja paela punumist; inglise keele eksami väga häid tulemusi; kooli taaskasutus- ja mardilaata; õppekava IT-valdkonna uuendusi.

Kategoorias aasta uus algatus toodi teistest rohkem välja hommikupudruga alustamist. Kui seni oli Laupa koolis koolilõunale lisaks võimalik saada pärastlõunal oodet, siis sellest õppeaastast hakkasime kooliperele pakkuma hoopis hommikuputru.

„Hommikupuder lööb päeva käima,“ kõlas üks põhjendus. Teine kirjutas: „Enam pole kuulnud kedagi enne lõunasööki kurtmas, et kõht on tühi.“

Aga välja toodi ka teisi uusi algatusi: TORE-ringi aktiivne tegevus; pidevalt vahetuvad temaatilised aknakaunistused; hommikune liikluskorraldus lapsi kooli toovatele lastevanematele; koolitöötajatel jõulupakkidest loobumine linnusöögifondi toetuseks; kunstinäituste vahetumine saalis; sagedased ühised kirjanduse ettelugemised õpilastele; prügi põhjalikum sorteerimine.

Aasta üllatajaks üheksa pakutu seas said võrdse häälte hulga tugiisik Jaanika Kajakas ja õpetaja Mariann Villems. Jaanika juhendab koolis ka Nobedate Näppude ringi (Laupa kooli Nobedate Näppude ring tunnistati Järvamaa noorsootöö konkursil Aasta tähed 2023 kategoorias aasta tegija huvihariduses ja huvitegevuses laureaadiks) ja näiteringi, Mariann õpetab lastele informaatikat ja nõustab kolleege arvuti kasutamises.

„Varjus olnud digispetsialist; ta toob kooli uut ja nüüdisaegset,“ kiitsid kaaslased Marianni. „Alati positiivne; alati jõu ja nõuga abiks; võtab kõigest kinni ja teeb ära,“ loetleti Jaanika väärtusi.

Kategoorias innustav ja julgustav kolleeg leidis kõige enam tunnustamist õppejuht Riina Annus: 21 vastanust 14 leidsid, et just tema on lõppeval aastal seda tiitlit väärt.

„Alati olemas, alati tegutsemas; innustab ja julgustab; tema sisemine jõud ja visioon ning kiire ja konkreetne tegutsemine on eeskujuks ja muudab töötegemise lihtsamaks, samas ka innustab tööd paremini tegema; alati valmis toetama ja julgustama; suudab leida kõigile olukordadele lahenduse; seisab müürina õpetajate selja taga; pole valdkonda, milles ta ei oskaks kaasa rääkida, ega probleemi, mida ei oska lahendada; aitab nõu ja jõuga kohe; ei virise kunagi; mõtleb kaasa, on alati abiks.“

Innustajaks nimetati veel ka Jaanika Kajakat, Kerli Rhedet, Mariann Villemsit, Anne Martist, Piia Kuldpärga. Kuid äramärkimist leidis ka TORE-ring oma liikmetega ning eestvedajate Kerli Rhede ja Kairi Kärneriga („Läbi hoolivate õpilaste on õpetajatel kergem.“) ning Laupa raamatukogu juhataja Liina Jeena, kelle koostöö kooliga on märkimisväärne ja suur.

Just sellisena – töisena, samas kooliperet kokku liitva, üksteist toetava ja tunnustavana ning paljude toredate tegemiste ja algatustega – 2023. aasta Laupa koolis meelde jääbki.

KAAREL ALUOJA, Laupa põhikooli direkto

Fotol: Kaaslased valisid Laupa kooli innustavaks ja julgustavaks kolleegiks aastal 2023 õppejuhi Riina Annuse

Muuseum tähistas rahvusliku ringhäälingu sünnipäeva

Eesti ringhäälingumuuseumis Türil tähistati neljapäeval, 14. detsembril rahvusliku ringhäälingu 97. sünnipäeva.

Pidupäeva puhul oli muuseum külla kutsunud raadioveteranid, kellega koos tehti ajarännak muuseumi uuendatud püsinäitusel, meenutati ringhäälingu algusaegu ja oma tööaastaid raadios.

Kontserdiga esinesid Türi muusikakooli tšello eriala vilistlastest koosnev ansambel Cellogirls (koosseisus Kärt Rannik, Karola Lee Aasavelt ja Elise Zinovjev). Peolaua kattis Wabakohvik.

Eesti ringhäälingu avasaade läks eetrisse Raadio-Ringhäälingu stuudiost 18. detsembril 1926. Programmi avas haridusminister Jaan Lattik, kõnelesid teedeministri abi Karl Jürgenson ja osaühisuse Raadio-Ringhääling juhatuse esimees Aleksander Tamm. Saate kontsertosas esinesid Aleksander Arder ja Artur Lemba ning trio koosseisus Hugo Schütz (viiul), Alfred Vaarmann (tšello) ja Anna Savitski (klaver). Eestis oli 2000 registreeritud raadiovastuvõtjat.

TÜG teeb ja toimetab

ÕPILASESINDUSE esimene poolaasta

Türi ühisgümnaasiumi õpilasesindus alustas oma tööd kooliaasta alguses, kus president Anet Ivanov ja asepresident Mia Jasson traditsioonilises Metsajõe laagris tutvustasid õpilasesindust ning jagasid enda vaatenurki selle toimimisest. Septembris hakati meeskonda moodustama, käies klassides õpilasesindusega liitujaid otsimas.

Oktoobriks oli igast klassist vähemalt kaks liiget esindatud ning alustati tööd.

Esimesel koosolekul räägiti ÕE toimimise ülesehitusest, ühistest eesmärkidest ja kokkulepetest. Tehti ühispilt ning hakati arutama esimesi ettevõtmisi.

Selleks otsustati tähistada koolis halloweeni. 31. oktoobril korraldati stiilipäev koos vahetundide tegevustega, milleks olid teemakohane Kahoot ja juba traditsiooniks saanud klassidevaheline kõrvitsa lõikamise võistlus. Autasustati parimaid tegevustest osavõtjaid, ülekoolilisel hääletamisel valitud parimat kõrvitsat ja kostüümi.

Novembris toimus esimene juhtkonna koosolek, kus arutati koosseisu tööd, kooli murekohti ja võimalusi, kuidas neid lahendada.

Lisaks avati 24. novembril kohvik, kuhu kõik ÕE liikmed head ja paremat müüki tõid. Kohviku eesmärgiks oli koguda raha aastalõpu väljasõidu jaoks.

Detsembrikuud alustati külastusega Türi põhikooli jõululaadale, kus esindati Türi ühisgümnaasiumi ja müüdi jõuluseid hõrgutisi.

Ühel tavalisel kolmapäeval üllatati õpilasi helkurikontrolliga, mille tulemusel sai kogu koolipere eeskujulikeks helkurikandjateks.

Selle aasta viimaseks ettevõtmiseks oli kooli trepistiku ehtimine. Koguti vahetundides kõikide klasside õpilased kokku ja lasti igaühel meisterdada jõuluehe. Neid tuli nii heade soovide, joonistuste kui ka erinevate kujudega. Kõik ehted riputati kooli fuajees olevatele treppidele ning sellest soovitakse teha uut kooli jõulutraditsiooni, et iga õpilane saaks enda nimega ehte.

On olnud tegus poolaasta ning teine aastapool tõotab tulla veelgi teguderohkem!

Heategusid tehti Türi raamatukogus...

...Türi Kodus ja mujalgi, Türi lasteaias, Kevade koolis jne

JÕULUPIDU

19. detsembril toimus Türi ühisgümnaasiumi iga-aastane jõulupidu. Sündmust korraldab alati 11. klass, kes planeerib ürituse algusest lõpuni ning hoolitseb selle eest, et kõigil oleks peol lõbus.

Selleaastase peo teemaks oli „Punane vaip“, mis tõi endaga kaasa ülipidulikult riietunud külalised, glamuursed tegevused ja särava interjööri.

Õhtu alguses tervitasid elegantseid külalisi koolimaja uksel turvamehed, kelle käest oli võimalik nimekirja kuuludes peo pilet saada, ja ka kelnerid, kes külaliste kaasavõetud söögid-joogid turvaliselt peolaudadele toimetasid. Enne külaliste peosaali lubamist said nad pildistada fotoseina juures ning nautida kooli noortekoori neidude ansamblit.

Peale esinemist andsid turvamehed loa saali liikumiseks, kuid seda muidugi ainult läbides mitmekordse piletikontrolli. Peomeeleolus saalis ootas külalisi nende endi kaetud laud, mõnus muusika ja tore seltskond. Peo jooksul toimusid erinevad klassidevahelised võistlused, kus testiti kui palju tähelepanu pööravad õpilased reklaamidele, nende silmaringi laiust, kui täpselt tunnevad nad lauaetiketti, kas nad suudavad raamat pea peal kõndida, kes on parim direktori käe pigistamises, kui hästi tunnevad nad kuulsaid ütlusi ja tsitaate ning palju muud. Kõigi tegevuste üldvõitjaks tuli 12. b klass! Terve õhtu kestnud hääletusega saime ka teada, kes olid õhtu stiilseimad noormees ja neiu. Täname sponsoreid, kes aitasid täita võitjate kingikotid hea ja paremaga. Tegevuste vahel sai nautida Crause tantsukooli peotantsijate kaasahaaravaid tantse, neidude ansambli jõulumeeleolulist laulmist ning esmakordselt esines ka 11. klassi andekatest õpilastest koosnev bänd.

Õhtutunnid koolimajas möödusid kui linnulennul ning lõpuks oligi aeg kingipakid ära jagada, sõpradega hüvasti jätta ja jõuluvaheajale suunduda. Hilisem tagasiside jõulupeo kohta sisaldas sõnu „orginaalsed ideed”, „meeldejääv” ja „Ma pole ammu nii palju naerda saanud!”, mille põhjal võib ürituse õnnestunuks lugeda.

VILISTLANE - KAISA VOOREMÄE (I lend)

Pärast gümnaasiumi olen olnud Hunt Kriimsilm ja õppinud erinevaid erialasid. Hetkel töötan küberturvalisuse alal. Olin TÜG-i esimeses lennus ja siiani on elavalt meeles, kuidas õpetajad, eesotsas Ellu ja Mailiga, olid hästi hakkamist täis. Just neilt sain tahtmise alati teha ja olla veidi rohkem.

Gümnaasiumist võtsin kaasa ka Annel-Ly Seljama õpetused ajaloost ja ühiskonnast, suusatamise algtõed Tolli metsast ning väitlemise ja avaliku esinemise oskuse.

Loomulikult sain TÜG-ist ka sõbrad, kellega veel tänagi tihedalt suhtleme!

FOTO: RENE RIISALU

TÜG eelgümnaasium

Kutsume 8. ka 9. klassi õpilasi TÜG eelgümnaasiumi, mis toimub 25. jaanuaril kell 17 ning teemaks on „Kunst, seks ja mesilased“. Kokku saavad kunsti ja bioloogia õpetaja, mille koostööna sünnib midagi väga põnevat. Olete kõik oodatud! Ars longa vita brevis.

HEATEOPÄEV

Türi ühisgümnaasiumi jaoks on olulisteks väärtusteks märkamine ja üksteisest hoolimine. Kooli üheks traditsiooniks on heategude päev, millesse panustab iga koolipere liige. 20. detsembril tegid nii õpilased, õpetajad kui ka koolitöötajad tavapärase koolipäeva asemel erinevaid heategusid.

Heategude päeval võis meie õpilasi näha Türi lasteaia kolmes õppekohas, Oisu, Väätsa, PAlde ja Sookure lasteaedades, kus nad aitasid õpetajatel rühmas lastega toimetada. Koos tehti hommikuvõimlemist, mängiti ring- ja lauamänge, ehitati legodega, lustiti õues. Vahvaid tegevusi oli palju.

Õpilased käisid külas Türi Kodus ja Väätsa eakate kodus, kus ühiselt küpsetati ja kaunistati piparkooke. Mängiti Väätsa eakate kodu elanikega doominod ja osaleti võimlemisel. Iga noor inimene tekitab nende majas väikese elevuse ja annab väärikatele võimaluse oma elutarkusi jagada.

Mõned õpilased tegid oma heateo juba detsembri alguses, osaledes Toidupanga toidu kogumispäevadel ja kaupade komplekteerimisel. Türi raamatukogus käidi 2. advendi puhul väikeste mudilastega meisterdamas ja mängimas. Jaanuaris ja veebruaris pakutakse abi Türi kultuurikeskuses üritustele tulnud publiku teenindamisega. Õpetajad valmistasid sel aastal Kevade kooli õpilastele tegelusseina, mille abil saavad õpilased arendada oma käelisi ja intellektuaalseid oskusi. Ja kui südantsoojendav oli näha õpilasi selle kallal kohe tegutsemas.

Veel tahame tänada Õnne ja Jaanus Roosilehte, kes nikerdasid seinale juurde pöörlevate ratastega traktori ning õmblesid lukkude, krõpsude ja nööpide harjutamise lapikesed. Ja täname ka meie maja Urmast, kes aitas kõik kokku kogutud asjad seina külge kõvasti kinnitada.

Meie päkapikke võis märgata ka kooli sõprade ja koostööpartnerite juures, kellele koos pühadesoovidega anti üle õpilaste meisterdatud piparkoogid ja 12. klassi õpilase Hanna-Ly Aardevälja poolt kujundatud pildiga koolikalender.

Jõulud on andmise aeg. Lisaks heateopäevale otsustas 12. b tänavu klassis loosipakkide tegemise asemel toetada Eesti vähihaigeid lapsi.

TEAVE

TULEVAD ERIPLANEERINGU AVALIKUD ARUTELUD:

AJAVAHEMIKUL 17.11.–16.12.2023 TOIMUS TÜRI VALLA KOHALIKU OMAVALITSUSE ERIPLANEERINGU ASUKOHA EELVALIKU LÄHTESEISUKOHTADE JA KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE PROGRAMMI AVALIK VÄLJAPANEK NING SELLE PERIOODI JOOKSUL OLI KÕIGIL VÕIMALIK EELNIMETATUD DOKUMENDI KOHTA ARVAMUSI JA ETTEPANEKUID ESITADA.

AVALIKU VÄLJAPANEKU TULEMUSTE AVALIKUD ARUTELUD TOIMUVAD:

15. JAANUARIL

13.30 KABALA RAHVAMAJAS (SAUNA TN 2, KABALA KÜLA)

15.30 OISU RAHVAMAJAS (ESTONIA PST 1, OISU ALEVIK)

17.30 TÜRI KULTUURIKESKUSES (HARIDUSE TN 1, TÜRI LINN)

TÜRI VALLAVALITSUS

ENAMPAKKUMINE

Türi vald müüb avalikul elektroonilisel enampakkumisel ehk oksjoni korras internetioksjonisüsteemis OSTA.EE Türi vallas asuvad Kahutiigi ja Kolmnurga kinnistud. Pakkumisi saab teha 18. jaanuarini.

KAHUTIIGI

Türi vald müüb avalikul elektroonilisel enampakkumisel ehk oksjoni korras internetioksjonisüsteemis OSTA.EE Kirna külas asuva Kahutiigi kinnisasja. Kinnistul lagunenud hoone ja kasutusest väljalangenud biopuhastussüsteem. Hoone ja rajatised ei vasta ehitise tunnustele ning ei ole ehitisregistris ehitisena arvel. Huvilistel on võimalik kinnisasja igal ajal üle vaadata. Vald müüb Kahutiigi kinnistu seisundis, millises see on pakkumise tegemise hetkel.

Enampakkumise alghind: 1216 eurot.

Kinnisasja enampakkumise lõpptähtaeg on 18. jaanuar 2024 kell 11.

Enampakkumise täpsemad tingimused on toodud Türi vallavalitsuse 5. detsembri 2023 korralduses nr 390 „Türi vallale kuuluva kinnisasja võõrandamiseks elektroonilise enampakkumise algatamine ja elektroonilise enampakkumise kord". Korraldus nr 390 on leitav Türi vallavalitsuse avalikust dokumendiregistrist.

Täiendava informatsiooni saamiseks tuleb pöörduda tööpäevadel Türi vallavalitsuse varahaldusspetsialisti poole (tel 5886 3255, e-post Annely.Grazer@tyri.ee).

KOLMNURGA

Türi vald müüb avalikul elektroonilisel enampakkumisel ehk oksjoni korras internetioksjonisüsteemis OSTA.EE Pala külas asuva Kolmnurga kinnisasja. Huvilistel on võimalik kinnisasja igal ajal üle vaadata. Vald müüb Kolmnurga kinnistu seisundis, millises see on pakkumise tegemise hetkel.

Enampakkumise alghind: 2900 eurot.

Kinnisasja enampakkumise lõpptähtaeg on 18. jaanuar 2024 kell 11.

Enampakkumise täpsemad tingimused on toodud Türi vallavalitsuse 5. detsembri 2023 korralduses nr 391 „Türi vallale kuuluva kinnisasja võõrandamiseks elektroonilise enampakkumise algatamine ja elektroonilise enampakkumise kord". Korraldus nr 391 on leitav Türi vallavalitsuse avalikust dokumendiregistrist.

Täiendava informatsiooni saamiseks tuleb pöörduda tööpäevadel Türi vallavalitsuse varahaldusspetsialisti poole (tel 5886 3255, e-post Annely.Grazer@tyri.ee).

TEADE

Dementsusega inimeste ja nende lähedaste tugigrupi järgmine kohtumine toimub 18. jaanuaril kell 17 Türi kultuurikeskuses. Ootame kõiki sõbralikku ja toetavasse vestlusringi!

PIPI-LIIS SIEMANN
Dementsuse kompetentsikeskuse juht

ELL 2023 Vihmavarjuprojekt toetas Ukraina põgenikke Türil

Maakonna suurimas koolis õpib sel õppeaastal 18 Ukraina sõjapõgenikust õpilast. Enamik on meie kooliõpilased teist aastat, kuid sügisest liitus kooliperega ka 3 täitsa uut last. Kuidas ukrainlastel meie koolis läheb, küsite?

Nii ja naa, oleks aus vastus. Ukraina õpilane ei oska eesti keelt, talle on siinne maa ja kultuur võõrad. Lisaks koolitundidele vajab ta kindlasti tuge, mõistmaks meie inimesi, kombeid ja kohti. See kõik aitab omakorda tekitada eesti keele vastu suuremat huvi ja motivatsiooni seda omandada.

Novembri-detsembrikuus toimus koolis Ukraina õpilastele ja lapsevanematele rida üritusitegevusi, mis kõik kandsid suuremat eesmärki - aidata kaasa põgenikest Ukraina laste ning nende vanemate kohanemisele Türil. Vahendid tegevuste läbiviimiseks taotles Riina Trumm Lõuna-Järvamaa koostöökogust ELL 2023 Vihmavarjuprojektist Ukraina põgenike kohanemiseks maapiirkondades.

Ehkki plaanisime osa tegevusi kogukonnaõhtutena (õhtusel ajal koolimajas, vanemad ja lapsed koos), siis päris nii ei kujunenud. Põhjus selleks on lihtne ja loogiline: enamik lapsevanemaid on leidnud endale töökoha, jaksu ja aega lastega õhtul koolimajas töötubades veeta enam väga ei ole. Teiseks mõistsime, et tõhusaim keeleõpe on koostegemine eesti lapse, õpisõbra või koolikaaslasega.

Nii kujunes meie niigi tempokas aastalõpp eriti vaheldusrikkaks: toimus mitu huvitavat töötuba ning väljasõitu. Näiteks paberlõigete töötoas õppisime Lisanne Lepindi juhendamisel valmistama toredad jõulukaunistusi. Koos Kaarel Aluojaga käisime ajaloomatkal Türi radadel vanast valgest koolimajast kuni Kõrgessaare hüppetornini välja.

Matkaga oli kaasas tööleht, mis võimaldas õpilasel kontrollida oma teadmisi ja saada uute teadmiste põhjal ajalootunnis hea hinnegi.

Ühel õhtul käis koolimajas külas Türi ettevõtte Ecosnack. Vanemate klasside õpilastele ja lapsevanematele tutvustati näiteks pastilaa valmistamist ja puuviljade kuivatamist.

Hästi tore oli lauamängupäev. Iga laps tohtis endaga kaasa kutsuda ühe eesti õpilase. Koos maiustati ning mängiti mitu tundi lauamänge, mis ukrainlaste eesti keele õpetaja Ene Kuke näpunäidete järgi projektirahadest soetasime.

Projekt lõppes 15. detsembri väljasõiduga Mulgi elamuskeskusesse Mulgimaal endises Sooglemäe talukompleksis. Saadi teada mulgi ajaloo ja kultuuri kohta, imetleti rahvariideid, nunnutati taluloomi. Kaasas olid lapsevanemad, nooremad õed-vennad ja eestlastest klassikaaslased.

Projektirahad ja aasta said läbi. Ja nüüd küsimus: kas sinul on juba ukrainlasest sõber? Kui ei ole, siis mõtle, kuidas sina saad toetada Ukraina perede eesti keele õppimist ja sisseelamist Türi kogukonda.

AVE-MARIA TOOTSI
Ukraina õpilaste koordinaator Türi põhikoolis

Türi Kevade kool kutsub üles toetama tunnetustoa projekti erivajadustega lastele

Meie projekti eesmärk on sisustada Türi Kevade kooli erilistele lastele tunnetustuba, millest saavad edaspidi rõõmu nii Kevade kooli kui Türi lasteaia tasandusrühma lapsed ja noored.

Türi Kevade koolis õpetatakse kerge, mõõduka, raske ja sügava intellektipuudega lapsi. Erivajadustega lapsi saab toetada, õpetada ja arendada eelkõige meelte ja tunnetusprotsesside kaudu.

Juba pikka aega on olnud kogu koolipere ühine soov ja unistus luua Kevade kooli lastele teraapiatuba ehk tunnetustuba.

Tunnetustuba - (*snoezelen sensory room* või *multisensory room*) - idee pärineb 1970ndatest, Hollandi psühholoogi Ad Verteual kogemustest töös erivajadustega lastega (füüsiline puue, vaimne puue, autism).

Tunnetustuba pakub stimulatsiooni eri meeltele: nägemine, kuulmine, haistmine, maitsmine ja kompimine, meelte kaudu tekivad seosed tunnetuse ja teadmise vahel, nii toimubki õppimine.

Mitmed meie kooli lapsed ei ole oma eripärast lähtuvalt suutelised hullama mänguväljakutel või tundma rõõmu eakohaste leludega mängimisest. Sellest lähtuvalt ongi oluline luua ja sisustada meie turvalises ja väikeses koolimajas tunnetustuba, mis loob stiimuleid ja kus on lastel mõnus olla. Terapeudid kinnitavad, et regulaarselt tunnetustoas käiv laps on tavapärasest rõõmsameelsem, rahulikum ja koostööaltim.

Tunnetustoa lõõgastavas ning usalduslikus keskkonnas saavad lapsed nautida aega ja ruumi omas tempos, mis on vaba teiste ootustest.

Lisaks meeldivale ajaveetmisele ja lõõgastumisele pakub sensoorselt mitmekesine tunnetustuba lastele võimalust individuaalseks ning võimetekohaseks arenguks. Läbi erinevate meelte mõjutamise areneb lapse arusaam ümbritsevast, täiustub helide, värvide ja valguskäitumise mõistmine ja paranevad motoorsed oskused. Tekivad põhjustagajärg seosed.

Tunnetustoas on väga olulised valgustus, heli, mööbel, lõhnad, maitsed, vesi, mullitoru, projektor, peeglipall, peeglid, muusikakeskus ja fiiberoptilised kiud.

Tule meile appi! Sisustame koos Türi Kevade kooli erivajadustega lastele tunnetustoa, mis jääb meid rõõmustama aastateks!

Oma panuse saab kanda Türi vallavalitsuse arveldusarvele Coop Pangas EE354204278616389901

NB! Ära unusta märksõna „Kevade Kooli tunnetustuba".

Või toetada läbi annetusplatvormi HOOANDJA: www.hooandja.ee/projekt/turi-kevade-kooli-tunnetustuba

Projekti saab toetada 31. jaanuarini 2024

Aitäh, armas aitaja, oleme Sulle südamest tänulikud!

Türi vallavolikogus 28. detsembril

Türi vallavolikogu II koosseis kogunes istungiks 28. detsembril 2023 Laupa mõisas. Volikogu istungi päevakorras oli üheksa punkti.

• Türi vallavolikogu alaliste komisjonide esimehed tegid ülevaate komisjonide tööst.

• Türi vallavolikogu 25. oktoobri 2018 määruse nr 45 „Kodu soetamise toetus" muutmine. Türi vallavolikogu otsustas Türi valla eelarve põhitegevuse kulu olulise suurenemise tõttu peatada määruse rakendamise 31. detsembrini 2024.

• Türi valla arengukava aastateks 2024–2028 ja Türi valla eelarvestrateegia aastateks 2024–2028 muutmine. Türi vallavolikogu otsustas muuta kehtivat Türi valla arengukava ja eelarvestrateegiat.

• Türi valla kohalike teede ja tänavate teehoiukava aastateks 2024–2027 ning Türi valla teehoiukava investeeringute kava aastateks 2024–2027 kinnitamine (I lugemine). Türi vallavolikogu otsustas eelnõu esimese lugemise lõpetada ja saata avalikustamisele koos määratud muudatusettepanekute esitamise tähtajaga.

• Türi valla 2024. aasta eelarve esimene lugemine. Türi vallavolikogu otsustas eelnõu esimese lugemise lõpetada.

• Türi valla vara võõrandamine (2 eelnõu). Türi vallavolikogu otsustas Türi vallale kuuluvate korteriomandite (Türi vald, Kahala küla, Sireli tn 8a koos kinnisasjal paiknevate garaažihoonetega) võõrandamise. Türi vallavolikogu arutas Türi vallale kuuluva vara (Türi vald, Türi linn, Viljandi tn 19) võõrandamist. Türi vallavalitsus otsustas eelnõu arutelu käigust tulenevalt eelnõu tagasi võtta.

• Türi vallale kuuluvate metsade majandamise korraldamisest. Türi vallavalitsus otsustas eelnõu arutelu käigust tulenevalt eelnõu tagasi võtta.

• Türi valla valimiskomisjoni koosseisu muutmine. Türi vallavolikogu otsustas muuta Türi valla valimiskomisjoni koosseisu ja nimetada valimiskomisjoni liikmeteks Marje Pärn, Eleana Palling, Katrin Keevend, Ülle Surva ning asendusliikmeteks Aime Linke ja Anu Ärm.

• Informatsioon – Türi valla põhimääruse eelnõu menetlusest tegi ülevaate vallavolikogu esimees; Järvamaa omavalitsuste liidu üldkoosoleku otsusest ja SA Järvamaa tööst ülevaade; Türi valla 2023. aasta eelarve täitmisest; õpetajatele streigi ajal töötasu maksmisest.

Kahepalgeline 2023. aasta Türi vallavolikogus

Taas on läbi järjekordne aastaring ning enne, kui korralikult uude aastasse sammume, on mõistlik visata pilk möödunule, 2023. aastale.

STEN PERILLUS
vallavolikogu liige,
valimisliit Tulevikuvald Türi

Kui vaadata tagasi Türi vallavolikogu viimasele aastale, võiks meie tegemised jaguneda kaheks: vallavolikogu töökorralduslik pool ning volikogu sisuline töö.

Sisulise töö all pean silmas volikogu sisutööd ehk millised dokumendid on parasjagu volikogu töölaual ning milliseid probleeme lahendatakse. Volikogu töökorraldusliku poole pealt pean silmas seda, kuidas meie volikogu enda tööd korraldab ning kuidas langetatud otsused meie vallakodanikeni jõuavad.

Türi vallavolikogu on Türi valla kodanike poolt valitud esinduskogu, mis langetab Türi valla arengu jaoks olulisi otsuseid. Kuna volikogus saalis langetatavad otsused mõjutavad nii otseselt kui ka kaudselt igat Türi vallas elavat inimest, siis on oluline, et teave tehtud otsuste kohta jõuaks ka meie inimesteni.

Paraku peab tõdema, et pärast võimu vahetamist on mingitel segastel põhjustel kadunud ära volikogu istungitest otseülekanded - just see viis on üks parimaid, kuidas kaasata meie kodanikke valla juhtimisse. Otseülekannete vaadatavus Facebooki vahendusel oli enne nende lõpetamist väga kõrge.

Näiteks vaadati 2023. aasta veebruari istungit 1200 korda. Mõistan, et volikogu teisel poolaastal on pidanud koalitsioon langetama mitmeid ebapopulaarseid otsuseid, kuid see ei saa ning ei tohi olla põhjuseks, miks volikogu istungeid otse ei näidata.

Kindlasti on paljud Türi valla elanikud märganud, et võrreldes 2022. aastaga on 2023. aasta olnud tunduvalt rahulikum poliitaasta kohalikul tasandil. Me ei ole pidanud lugema tuhandeid tähemärke Järva Teataja veergudel, kui halvasti kõik on - see on kahe opositsiooni vahe.

Kui valimisliit Koduvald Türi oli opositsioonis, võisime lugeda igakuiselt, kus midagi valesti tehtud on - esile toodi iga komaviga sotsiaalmeedias, protsentviga seletuskirjas, mis eelnõu sisu tegelikkuse ei muutnud. Kõik see kahjustas aga väga palju meie enda valla mainet.

Tulevikuvald Türi fraktsiooniga oleme kokku leppinud, et igast komaveast ning valesti seletuskirja märgitud protsendist me draamat tegema ei hakka. Meie fraktsiooni jaoks on oluline sisu ning kui märkame viga, siis toome selle volikogu saalis esile ja kui sellest ei piisa, oleme valmis ka meedia vahendusel probleemile tähelepanu juhtima.

Rääkides volikogu sisutööst... Jälgides tänast koalitsiooni tööd opositsioonipingist, siis murelikuks teevad arengud meie haridusvaldkonnas, eriti see, kuidas seda valdkonda poliitilisel tasandil juhitakse.

2023. aasta augustis võttis koalitsioon vastu otsuse sulgeda elujõulise Retla-Kabala kooli kolmas kooliaste. Murelikuks teeb asja inimlik pool, kus vallajuhid kartsid oma tehtud ettepanekut (kooliaste sulgeda) kohalikule kogukonnale tutvustada. Taaskord, tegemist on mõistagi ebapopulaarse otsusega, kuid kohaliku kogukonna eest põgenedes asjad ei lahene. Vaja on suhelda ning põhjendada inimestele otsuseid, vaid nii saab Türi vald tervikuna edasi liikuda.

Samuti tekitab segadust koalitsiooni soov liita Türi Kevade kool mõne muu Türi valla haridusasutustega. Just selline punkt seisab 2024–2028 arengukavas - olenemata sellest, et tegin ettepaneku sellest mõttest loobuda, jäid koalitsioonivolinikud oma otsusele kindlaks. Mina sellise mõttelaadiga nõustuda ei saa, kuna selline erikool vajab iseseisvat juhtimist ning võimalust ise otsustada oma tegevuste üle. Ma ei pea õigeks, et laste pealt kokkuhoidmine on siinkohal lahendus.

Aasta viimase kuu haridus- ja noorsookomisjoni istungil tõid mitmed haridusasutuste juhid välja, et vallavalitsus on kärpinud asutuste eelarveid ilma asutustega läbirääkimisi pidamata. Sellise käitumisega ei saa mingil juhul rahul olla. Kõik mõistavad (kaasa arvatud allasutuste juhid), et eelarveliselt on vallal keerulised ajad, kuid ilma suhtlemata eelarveid kärpida on lubamatu käitumine vallavalitsuse poolt.

Vallavolikogu ja vallavalitsuse kaasabil on mõistagi väga palju head toimunud. Näidetena tasuks esile tuua nii Väätsa silla rajamise, Käru keskväljaku projekti toetamise, mitmed ägedad kaasava eelarve projektid kui ka palju muud.

Kuigi 2023. aasta tõi endaga kaasa palju rõõmuhetki, aga ka mitmeid kurbi otsuseid, siis näen, et oleme omavalitsusena liikumas õigel suunal. Uus aasta toob kaasa mitmeid uusi väljakutseid, kuid nagu klassikud teavad öelda, siis just need ongi mõeldud ületamiseks.

Soovin kõigile teguderohket 2024. aastat!

Tasuta bussisõidust saab taas tasuline

Järvamaa ühistranspordikeskuse tegevdirektor Urmas Kupp andis teada, et alates 22. jaanuarist muutub ühistranspordi kasutamine Järvamaal ja kogu Eestis taas tasuliseks.

Tasuline ühistransport

2024. aasta alguses hakkab Järvamaal kehtima tasuline ühistransport, kus sõidupileti hinna kehtestab regionaalminister ning iga reisija peab alati oma sõidu valideerima (sh õpilased, pensionärid, puudega isikud ja/või nende saatjad jne).

Sõidukaardi saab osta bussijuhilt. Sõidukaart maksab 2 (kaks) eurot.

Isikustamine

Kui Sul on tasuta sõiduõigus (isikud kuni 19. eluaastani ja alates 63. eluaastast; kaasa arvatud), siis on vajalik, et Sa oma sõidukaardi internetis www.pilet.ee isikustad (sõidukaart seotakse Sinu isikukoodiga). Sõidukaardi isikustamisel soovitame sõidukaardile kirjutada oma nime.

Bussipileti maksumus

- tunnipilet (kehtib 90 minutit) 1,50 eurot;
- päevapilet 4,50 eurot;
- 30-päeva pilet 25 eurot;
- bussijuhilt on võimalik osta 2eurone sõidupilet, mis kehtib reisi lõpuni (ei kehti 90 minutit).

Bussijuhilt ei saa osta päevapiletit ega 30-päeva piletit.

Päevapileti ja 30-päevase pileti ostmiseks luuakse Ridango poolt koduleht. Enne kodulehe loomist soodustingimust kaardile märkida ei saa. Praegu on võimalik sõidukaardile raha eel-laadida aadressil pilet.ee/viipe/maakonnad/osta/

Järva maakonna maaliinidel toimub bussi sisenemine esiukse kaudu ja sõidu registreerimisel reisija ütleb bussijuhile sihtpeatuse. Kui reisijal ei ole elektroonilist sõidukaarti, siis väljastab bussijuht paberist pileti, mis tuleb alles hoida reisi lõpuni.

Paide-Türi-Paide sõitvatel linnadevahelisel liinil nr 10 tuleb bussi sisenedes sõit validaatoris registreerida. Linnadevahelisel liinil ei pea bussijuhti sihtpeatusest teavitama.

Tasuta saavad sõita:

- isikud kuni 19. eluaastani ja alates 63. eluaastast (nimetatud eluaastad kaasa arvatud);
- keskmise, raske ja sügava puudega isikud;
- osalise või puuduva töövõimega isikud;
- sügava puudega isiku saatja, kui saatja siseneb bussi koos sügava puudega isikuga;
- raske liikumis- või nägemispuudega isiku saatja, kui saatja siseneb bussi koos raske liikumis või nägemispuudega isikuga;
- puudega lapse, kes ei ole saanud seitsmeaastaseks, saatja, kui saatja siseneb bussi koos puudega lapsega, kes ei ole saanud seitsmeaastaseks;
- Ukraina sõjapõgenikud vastavalt tasuta sõiduõiguse kehtivusele sõidukaardil.

Türi vallavalitsuses töötab uus spetsialist

2. jaanuarist alates töötab Türi vallavalitsuses perede heaolu spetsialistina Katri Meltsas.

Katri Meltsas töötas eelnevalt Türi noortekeskuse Oisu noortetoas noortejuhina. Ta õpib inimesekeskse sotsiaalse innovatsiooni erialal magistriõppes Tartu ülikooli Pärnu kolledžis.

Perede heaolu spetsialist reageerib teavitustele, on toeks abivajavale lapsele ja perele, aitab koolikohustuse mittetäitjatel leida tee tagasi koolini, täidab pere tugiisiku rolli nendes peredes, kus teenus on määratud, on lisajõud ja abi nii koolidele, lasteaedadele kui lastekaitsespetsialistile. Tema ülesanne on teha eeltööd, et juhtumid ei jõuakski lastekaitsespetsialistini, et need saaksid enne lahenduse.

Perede heaolu spetsialist Katri Meltsase poole saab pöörduda e-kirja teel katri.meltsas@tyri.ee ja telefonitsi 5361 7673.

Väätsa raamatukogu ootab „Lugemisisuga“ liituma

15. septembril 2023 liitus Väätsa raamatukogu Eesti lastekirjanduse keskuse 5–13-aastastele lastele loodud lugemisprogrammiga „Lugemisisu“, mille üldiseks taotluseks on uuema lastekirjanduse tutvustamine, keeleoskuse arendamine ja laste kultuurikogemuse avardamine. Kuid samuti lapsevanemate ja õpetajate toetamine pakkudes osalejatele nii uudseid kui ka loovaid teksti analüüsimise võimalusi erinevate loovate ülesannete kaasabil ja teematundide vahendusel. Lugemisprogrammi tegevusi toetab üle-eestiliselt kultuuriministeerium ja Väätsal lisaks Eesti kultuurkapital. Ettevõtmine kestab kuni 31. maini 2024.

Peale liitumist toimus esimene „Lugemisisu“ programmi tutvustav raamatukogutund juba 20. septembril. Selles osalesid Väätsa põhikooli 3. klassi õpilased, kes mängisid erinevaid tähe- ja sõnamänge. Tutvusid uuema lastekirjandusega ja otsustasid seejärel üksmeelselt lugemisprogrammiga üheneda. Õpetaja Marika Tootsi eestvedamisel loodi 3. klassi lugemisklubike, mis kogunes edaspidi üks kord kuus raamatukogus, et tutvustada üksteisele loetud raamatuid, saada osa teematundidest ja valida uus raamat järgmiseks lugemisülesandeks.

Samas oktoobrikuus muutus laste- ja noorterühmade huvi „Lugemisisu“ vastu plahvatuslikult suureks. Raamatukogu külastasid peaaegu kõik Väätsa põhikooli õpilased 1.–6. klassidest ning Väätsa lasteaia lapsed Päevalille ja Mesimummi rühmadest. Kokku toimus kaheksa erinevat teematundi.

4. ja 6. klassi õpilased kehastusid detektiivitundides lapsdetektiivideks ja püüdsid oma uurimisrühmades rollimängu kestel välja selgitada, mis juhtus nelja erineva raamatuga ajal, mil raamatukogu oli suletud. Selleks uurisid nad sündmuskohalt leitud „vereplekkidega“ kirjandusteoseid luupidega ning joonistasid ette loetud kirjelduse järgi paberile kurjategija tunnusmärgid. Õige vastus ilmnes peale A. Lindgreni raamatu „Meisterdetektiiv Blomkvist“ katkendi kuulamist. 1. ja 2. klassi õpilased õppisid aga tundma raamatukogu reegleid, mängisid tähestikumänge ja „sõbrakaarte“ ning kuulasid naljakaid lugusid raamatutest A. M. G. Schmidt „Kriimik“ ja M. Haav „Hundiema ühepajatoit“. Innukamad laulsid omaalgatuslikult ka tähestikulaulu.

Väätsa lasteaia 2–4aastased Päevalille rühma lapsed ja Väätsa põhikooli 5. klassi õpilased said osa neile kohandatud teematundidest „Oh sa jutt! Muinasjutt!“. Kõige pisemad lugemisisukad lapsed lõid kaasa raamatu „Kanaema kook“ lavastuses: aitasid teha „põllutöid“, küpsetasid viljateradest „kooki“, maitsesid valminud küpsetist ning laulsid tuntud lastelaulu „Patsu-patsu kooki“. Samas tutvusid 5. klassi õpilased muinasjutu erinevate liikidega, otsisid raamatukogust „võluesemeid“ ja mõtlesid nendega seoses välja oma imeloo. Kuulasid juttu „Rehepapi lood“ ja arutlesid selles esinenud rahvalike väljendite tähenduse üle. Oli alles palju imestamist!

Väätsa lasteaia lastele toimusid lisaks 16. oktoobril ja 10. novembril liiklusohutuse teemalised raamatukogutunnid nii raamatukogus kui ka lasteaias. Nendeski olid lapsed ise tegevad ja aktiivsed osalejad. Ilmar Tomuski raamatu „Vapper siil“ ainetel loodud minilavastuse eel häälisid lapsed tähti ja sõnu. Kehastusid ise siilideks ja arutlesid, kas siili okkad on piisavalt teravad, et kaitsta teda suurte autode eest. Mängisid liiklusohutusmänge ja tantsisid „Bussilaulu“ saatel. Raamatukogutunni lõpul uurisid lapsed iseseisvalt uusi väikelaste liiklusraamatuid.

Detsembrikuus avanes Väätsa põhikooli 3. ja 4. klassi õpilastel haruldane võimalus kohtuda kunstnik Lembit Küütsiga Väätsa raamatukogus. Kohtumistel, mida toetas Eesti kultuurkapital, esitles Küüts oma loomingut, värsket luulekogu „Tagalata magalata“ ja jagas selgitusi 30 minuti joonistuste valmimise kohta. Sel viisil said nad teada, kuidas kunstnik töötab ja tema raamatu illustratsioonid sünnivad. Sealsamas katsetasid õpilased tema juhendamisel ka ise ühe joone piltide tegemist. Põnevaid sehkendusi sündis noorte käe all lausa ühe näituse jagu!

Toimunule tagasi vaadates on hea meel tõdeda, et „Lugemisisu“ programmi teematunnid ja projekti tegevused on innustanud Väätsa lasteaialapsi ja kooliõpilasi senisest enam uut laste- ja noorsookirjandust lugema ning laenutama. Tänaseks on lugemisprogrammiga ühinenud nii Väätsa lasteaia Päevalille (2–4aastased) ja Mesimummi (5–7aastased) lapsed kui ka põhikooli 2.–4. klassi õpilased. Lasteaialapsed on rühmasiseselt seljatanud juba mitmed ülesanded ja koguvad ühisesse lugemispassi nende eest märke. Koolilapsed on saanud isiklikud lugemispassid, kuhu saavad iga loetud raamatu eest templi raamatukogust. Erinevad teematunnid ja kohtumised kunstnikuga on loonud tingimused mitmesuguste huvitavate laste- ja noorteraamatute tutvustamiseks.

Siinkohal tänan kõiki Väätsa pedagooge, kes on oma lasterühma ja klassidega liitunud „Lugemisisuga“ ning innustavad lapsi lugema. Ühtlasi kutsun üles lapsevanemaid looma koduski oma lastele nii lugemishuvi äratamiseks kui ka selle hoidmiseks kirjandust väärtustavat ja lugemist soodustavat keskkonda ning nendega koos käima järjepidevalt raamatukogu külastamas. Sest kirjandusekspertide sõnul arendab raamatute lugemine loovust, tekstist arusaamise ja analüüsivõimet, laiendab silmaringi ning parandab keeleoskust. Selles on väga oluline roll just kodul ja lapsevanematel.

Soovi korral saab rohkem teavet „Lugemisisu“ programmi kohta Väätsa raamatukogu lahtiolekuaegadel e-postilt: vaatsark@tyri.ee või telefonil 5551 5075.

ULVI UUTAR, projektijuht, Väätsa raamatukoguhoidja

KoldeTuli
www.koldetuli.ee

Kütteklotsid (puisteruum) märg	29 €/rm
Kütteklotsid (puisteruum) kuiv	49 €/rm
Halupuu lepp 45-60 cm märg	59 €/rm
Küttepinnud märg (~2,5 rm/pakk)	65 €/pakk
Halupuu kask 50 cm märg	69 €/rm
Halupuu lepp 30 cm kuiv	85 €/rm
Kuiv kütteklots 40L (48 võrku)	283 €/alus
Kuiv lepp 30 cm 24L (60 kohvrit)	359 €/alus
Kuiv kask 30 cm 24L (60 kohvrit)	394 €/alus

Nüüd ka e-pood, kus järel - ja osamakse võimalus !!!
Tel 516 0288 Türil

TÖÖKUULUTUS

Türi vallavalitsus võtab tööle LASTEKAITSESPETSIALISTI (tähtajatu)

Peamised tööülesanded:
• laste õiguste kaitsmine, laste hoolekande ja sotsiaaltoetuste ning -teenuste korraldamine, lastega perede toimetuleku toetamine;
• valdkonna õigusaktide ja dokumentide ettevalmistamine;
• kohtudokumentide ettevalmistamine;
• võrgustikutöö teiste omavalitsuste, riigiasutuste ja teiste juriidiliste ning füüsiliste isikutega;
• eestkoste teostamine ja valla esindamine kohtus lastekaitse küsimustes.
Kandideerimiseks esitada avaldus, CV, kvalifikatsiooninõuetele vastavust tõendavate dokumentide koopiad, palgasoov ning muud kandidaadi poolt oluliseks peetavad dokumendid.
Kandideerimiseks vajalikud digitaalselt allkirjastatud dokumendid esitada Türi vallavalitsuse e-posti aadressil vallavalitsus@tyri.ee hiljemalt 24.01.2024.

Lisainfo ja ametijuhendid Türi valla veebilehel www.tyri.ee
Triin Pärna, 5332 9722, triin.parna@tyri.ee

Advendikontsert Oisus

Nagu imeväel ilmuvad igale poole jõulukaunistused, piparkoogi lõhn heljub koridorides, jõulutuled sätendavad pimeduses. Jõulud võivad tulla!

14. detsembril toimus Oisu rahvamajas üks ainulaadne advendikontsert. Vaatamata tööpäevale, oli saali kogunenud suur hulk publikut. Esimest korda toimus kontsert, kus osalesid meie suure kooli kõik neli üksust: Oisu ja Kabala lasteaed, Kabala õppekoha ja Oisu õppekoha õpilased. Sellist kontserti enam ei tule, sest järgmistel jõuludel on meie koolipere kolme klassi võrra väiksem.

Kontserdi kavas olid etteasted kõikidelt klassidelt. Nii mõnelegi õpilasele oli see esimene ja (viimane) võimalus üles astuda suurel rahvamaja laval. Kas klassis õpib 3 või 10 õpilast - kõigil oli oma etteaste ja ikka jõuludega seotud. Et ikka julgem esineda oleks, olid lapsed selgeks õppinud lisaks ka pillimängu. Ukulele, väikekannel, akordion, kitarr jne andsid laulule juurde ilusat kõla. Kui mõned värisevad põlved kõrvale jätta, õnnestus kontsert suurepäraselt.

Kontserdi ava- ja lõpulaulu esitas ühendkoor. Laval said kokku mudilaskoor, tütarlaste ansambel ja õpetajate ansambel - kokku 50 lauljat. Kabala maja 1.–4. klassi rahvatantsurühma etteaste pani kogu saali kaasa elama ja plaksutama. Veel esinesid kooli rahvapilliorkestri PILLARID ukulele ja kandlemängijad, tütarlaste ansambel ja mudilaskoor. Nelja üksuse õpetajad said laval kokku ühendkoorina ja nende esituses kõlanud „Et kõik laabuks“ oli mitmetähenduslik ja sai suure aplausi osaliseks.

Igatahes oli see väga ilus kontsert ja teist sellist enam ei tule.

Eda Hunt, õpetaja ja HUVIJUHT

KUHU MINNA

KULTUUR

N 11.01 kell 18.30–19.30 Helirännak/ lamamiskontsert gongide ja helikaussidega Türi kultuurikeskuses.
Heliteraapia on väga eriline ja tulemuslik viis keha ja meele jõuvarude taastamiseks ning stressiga toimetulekuks. Tule mugavas riietuses, heliseanss toimub lamades, peal soe pleed. Võta kaasa oma lamamisalus ja pleed. Osalemine: 15 €. Registreerumine: kaiakarjatse@gmail.com, tel 553 6006.
N 11.01 kell 19 Kinoõhtu Käru rahvamajas- „Nähtamatu võitlus“ EST 2023, komöödia. Piletid 6/4,50 €.
R 12.01 kell 17 SOLIARIS esitleb- Tsirkuseetendus „Fantastiline planeet“ Türi kultuurikeskuses. Programmis: köietantsijad, akrobaadid (Soome), fakiirid ja muidugi klounaad-teater „Barmalejad“ (Leedu). Kaasatud on ka lemmikloomad.
Programmi kestus koos vaheajaga 1.30. Vaheajal võimalus osta maiustusi ning suhkruvatti, pildistada artistidega ning osta suveniire. Pilet 12 €.
R 12.01 kell 19 Kinoõhtu Oisu rahvamajas- „Nähtamatu võitlus“ EST 2023, komöödia. Piletid 6/4,50 €.
L 13.01 kell 16 Pärlipäev Kabala rahvamajas. Tähistame traditsiooniks saanud August Pärlile pühendatud Pärlipäeva, kus sel korral kuulutatakse pidulikult välja nii Kabala Pärli kui ka Väikese Pärli tunnustuse saajad. Esinevad kohalikud kollektiivid, orkester Kutter ja ansambel Pärituul.
T 16.01 kell 19 Kinoõhtu Türi kultuurikeskuses- „Nähtamatu võitlus“ EST 2023, komöödia. Piletid 6/4,50 €.
N 18.01 kell 13 Väärikate ülikooli loengupäev Türi kultuurikeskuses. Osalustasu 3 € (võta kaasa oma tass).
Külalised ja teemad: Jana Olesk (Källomäe talu perenaine)- „Rahvameditsiin ja taimeravi“.
Kadri Koha (Farmatseut ja andragoog)- „Vitamiinid, võta või jäta!“.
Info: kristina.gudinas@ut.ee, tel 503 9073.
N 18.01 kell 18 Kabala piirkonna 3. mälumäng Kabala rahvamajas. Küsimused koostab Mati Roosmaa. Korraldajad: Kabala rahvamaja ning Kabala kultuuri- ja spordi selts. Info tel 523 7398.
T 23.01 kell 19 Paide Huviteatri etendus „PIHLAKAVEIN“ Oisu rahvamajas. Teatrikriitik Mortimer Brewster armub Elaine Harperisse ja palub tema kätt. Ta jagab oma rõõmsat uudist ka tädide, Abby ja Marthaga, kes teda vanas perekodus kasvatasid. Oma kadunud artiklit otsides leiab Mortimer tädide juurest midagi sellist, mis kõik tema plaanid peapeale pöörab. Alguse saab meeletu segadus. Lavastaja: Anneli Raitar. Mängivad: Indira Valge, Helle Salum, Rainer Kiis, Taavi Arold, Küllu Kaju-Hiis, Merli Kaas ja Merten Jõema. PILET 7 €, müügil kohapeal.
N 25.01 kell 19 Jazzliit ja Türi kultuurikeskus LIVE/ „J.J. Johnson 100“ Türi kultuurikeskuses. Piletid hinnaga 10/7 € müügil Piletilevis ja Türi kultuurikeskuses. Ingvar Leerimaa – tromboon, Artur Kiik – tromboon, Mathei Florea – klaver, Raimond Mägi – bass, Eno Kollom – trummid. Selle aasta jaanuaris möödub 100. aastat tromboonilegendi J. J. Johnsoni sünnist. Selle tähistamiseks panid Ingvar Leerimaa ja Artur Kiik kokku kava J. J. Johnsoni kuulsamate palade ja arranžeeringute esitamiseks.
K 31.01 kell 19 Andrus Kivirähk, komöödia „Väikesed saladused“ Türi kultuurikeskuses. Lavastaja Peeter Tammearu. Andrus Kivirähk on kirjutanud näidendi mõeldes just nendele näitlejatele.
Osades: Triinu Meriste, Liina Tennosaar, Merilin Kirbits, Helena Merzin. Anna on elanud 20. sajandi alguse Euroopas seikluslikku ning vabameelset elu ja naaseb nüüd kodusesse ja unisesse Pärnusse. Samal ajal kui Anna on võõrsil nakatunud revolutsioonipisikuga ning soovib pühenduda maailma parandamisele, tunduvad tema Pärnus elavad kunagised sõbrannad väikekodanluse musternäidistena, kelle päevad oleks justkui täidetud vaid logelemise, magamise, kohvikus istumise ning laste eest hoolitsemisega.
Täispilet 23 €/ Sooduspilet 20 €. Info 507 9528 Inge Kaseleht.
Etendus kestab 2 tundi ja 10 minutit, ühe vaheajaga. Grupitellimuste broneerimine nuutrum@nuutrum.ee.
R 9.02 kell 19 Mikk Tammepõld (Dramamama) ja Tõnu „Tõun“ Timm (Jäääär) Türi kultuurikeskuses.
Nad on muusikud ja head sõbrad, kes juba mõnda aega ka ühiselt laule kirjutavad ja koos esinevad. Kontserdil kõlavad kaunid eestikeelsed palad nii Miku kui Tõuni sulest, sekka ka mõned olulised laulud lemmikutelt ja sõpradelt.
Piletid on müügil Piletilevis ja Türi kultuurikeskuses- täispilet eelmüügist 15 €/sooduspilet eelmüügist 13 €.
Kontserdipäeval ja kohapeal täispilet 20 € ja sooduspilet 18 €.
P 4.02 kell 14 Lauluklubi kokkusaamine Türi kultuurikeskuses. Kavas on K-tähega laulud.

NÄITUSED

Kuni 26.01.2024 Hanna Milleri voolava akrüülmaalinäitus „Värvimängud“.
Kuni 31.01 2024 Tiit Jaansoni kuraatorinäitus „Rändur päevaraamat. Unetus“ Türi kultuurikeskuse kunstigaleriis.

RAAMATUKOGUDES

Türi raamatukogus
16.01 kell 10 Teabepäev „Internetiohud“ eakatele
20.01 kell 12 Lastehommik
30.01 kell 17.30 Omaloominguõhtu „Vabalavaluule“
Merle Rüütli fotonäitus „Külma puudutus“. Avatud 29. veebruarini.

SPORDISÜNDMUSED

JAANUAR
11.01 kell 10 Estvarad Miniliiga Karikas 2023/2024 IV etapp poisid Väätsa tervisekompleks, IMsport, ilmarmottus78@gmail.com, 507 9149
12.01 kell 10 Estvarad Miniliiga Karikas 2023/2024 III etapp tüdrukud Väätsa tervisekompleks, IMsport, ilmarmottus78@gmail.com, 507 9149
12.01 kell 19 Pehme Sisustus rahvavolle 2023/2024 III etapp Väätsa tervisekompleks, IMsport, ilmarmottus78@gmail.com, 507 9149
18.01 kell 18 Kabala piirkonna mälumäng III etapp Kabala rahvamaja, Heli Martin 523 7398
23.01 kell 17.30 Suusatamise seeriavõistlus Türi suusatalv 2024 Türi Tolli suusarajad, Kaarel Kallas 5330 8128, Janika Vingel tyrispordikool@gmail.com
28.01 kell 16 Võrkpallivõistlus IMsport Türi vs Rakvere VK Konesko Türi spordihoones, IMsport, ilmarmottus78@gmail.com, 507 9149
VEEBRUAR
3.02 kell 16 Võrkpallivõistlus IMsport Türi vs Võru Konesko Türi spordihoones, IMsport, ilmarmottus78@gmail.com, 507 9149
13.02 kell 17.30 Suusatamise seeriavõistlus Türi suusatalv 2024 Türi Tolli suusarajad, Kaarel Kallas 5330 8128, Janika Vingel tyrispordikool@gmail.com

Vormiv liikumissari jõudis lõpule

Uueks aastaks vormi 2023. a liikumissari sai uue aasta algusega lõpu. Kogu liikumissarja kokkuvõttes matkas Türi linnas detsembri kuu jooksul 124 matkalist ja matka kordasid tuli neil kokku ligi 300. Kõige aktiivsemalt matkati aga esimesel (vol 1) ja kolmandal (vol 3) rajal.

Vol 1. Esimesel nädalal startis liikumisretk „Tunne kodulinna fotodel“, kus matkalistele oli ette antud ka pildivihjed KP-puntidest Türi linnast.
Vol 2. Teise nädala raames pidid matkalised Türi linnast leidma KP-punktidest ühe olulise kuupäeva Türi spordiklubide liidu jaoks. Selleks kuupäevaks oli 6.07.1998. a, antud kuupäev tähistab Türi spordiklubide liidu asutamist.
Vol 3. Türi linn jõulusäras. Kolmanda nädala raames soovisime välja selgitada ka Türi linna toredaima jõulukaunistustega maja. Kaunistatud maju oli palju, kuid märkimisväärseid, mis matkalistele silma jäid, olid: Vainu 21, Vabaduse 8, Tallinna 50, Näituse 3, Allika 7, Paide 45, Jõe 2a, Lembitu 17, Liiva 17 ja Aia 6.
Vol 4. Viimane nädal viis matkalised jõulumeeleolu nautima aga Saunametsa metsaradadele, kus igaüks võis kaunistada jõulupuu ja viia metsaelanikele jõulusnäkke.
Täname kõiki tublisid matkalisi osalemast. Kõikide osalejate vahel loositi välja ka auhinnad.
Pildi autor on matkaline Kaija Illaste.

LIIGUME KOOS AASTAL 2023

Neljandat aastat järjest teeme kokkuvõtet tervest aastast, kus oleme üles märkinud iga osaleja osalemise meie avatud liikumisüritusel. Terve aasta kestnud sarjas tuli osaleda vähemalt neljal erineval alal ja osaleda vähemalt 12 liikumisüritusel. Üritusteks võisid olla perespordipäevad, matkad, orienteerumised, jooksuüritused, triatlon, pallimängud, kettagolf, petank, suusatamine, rattasõidud, koroonamängud, lauatennis, isadepäeva seiklusmatk, mälumängud jne.

Tabeli tulemuste ja kokkuvõtte põhjal saame öelda, et Türi valla liikumisüritustest võttis 2023 aastal osa 2418 inimest, kes osalesid aasta jooksul 5982 korda erinevatel liikumisüritustel. Aasta kokkuvõttes harrastas vähemalt nelja erinevat ala ja kogus kokku 12 osaluskorda 31 inimest.

JANIKA VINGEL, TSKL'i spordispetsialist

VANA JA UUS

Kaitseväe õhumanöövrid 1933. aastal Särevere mõisa põllul, kuhu oli rajatud selle tarbeks ajutine lennuväli. Õppustel osales kokku 22 lennukit ja Türile oli saabunud manöövreid juhatama ka Kaitsevägede staabiülem kindralmajor Johan Tõrvand. Lisaks asjaosalistele lubati lennukeid imetlema ka linnakodanikke, kes seda võimalust agaralt ära kasutasid. FOTO: RENE VILJATI KOGUST

Türi endise metsakombinaadi tagusel maa-alal teisel pool Pärnu jõge, kus vanasti oli lennuväli, on meie kaasajal samuti põllumaa ja sinna on võimalik vajaduse korral ka nüüd lennuväli rajada, sest me ei tea kunagi ette, mis tuuled just parasjagu ida poolt puhumas on... FOTO: RENE VILJAT

UUED KODANIKUD
AURELIA, FERENZ SEBASTIAN, RAIT, MÄRTEN, ALISIA, JENIFER
Palju õnne!

RAAP EHITUS
võtab oma väikesesse ja sõbralikku meeskonda tööle lahtise pea ja kuldsete kätega tööka
ÜLDEHITAJA
Väärt mehele vääriline palk!
Huvilised helistavad tel 506 6698 või kirjutavad info@raapehitus.eu

Rati OÜ
ENERGIALAHENDUSED
ratienergia@gmail.com
Tel 518 3495 • www.rati.ee
Õhksoojuspumpade kalorifeeride ning kliimaseadmete survepesu ja desinfitseerimine
õhk-vesi soojuspumbad • õhk-soojuspumbad

TÜRIL ÕMBLUSTÖÖD JA RIIETE PARANDAMINE HELISTA 5855 3231

TÜRI-ALLIKU KÜTTEKONTOR
MÜÜA LÕHUTUD LEPAPUID
MÜÜGIL KASEBRIKETT
25-60cm
Tel. 51 66 305
AllikuGrupp

MÜÜME JA HINDAME SINU KODU!
Kõik teenused ühest kohast!
Kinnisvara müük, üür, konsultatsioon, hindamine ja seadustamine!
Võta ühendust!
Lea Kerma
512 4236
lea.kerma@arcovara.ee
ARCO VARA

OSTAN
IGASUGUSEID VANU FOTOSID JA KOOLILÕPU MÄRKE
TÜRI FOTOGRAAF RENÈ VILJAT
Tel 525 8325
reneviljat@gmail.com

Ale talu müüb nisu ja otra. Koit Teder 515 3808.

JÄRGMINE TÜRI RAHVALEHT ILMUB 8. VEEBRUARIL

OSTAN
GARAAŽI / VÄIKSEMA LAOHOONE
TEL: 555 644 64

Südamekodud
Otsime Käru Südamekodusse HOOLDAJAT

TÖÖKOHAST
Hooldaja tööülesanneteks on eakate hooldamine ja abistamine igapäeva toimingutes. Hooldusplaani täitmine ja abistamine ravimite manustamisel. Elanike kaasamine igapäevasesse tegevusse arvestades tema soove, tervislikku seisundit, meeleolu ja võimeid.

ETTEVÕTTEST
Südamekodud on parim kodulähedane hooldusteenuse pakkuja, kuhu kuulub 10 hooliva teenindusega ja hubase keskkonnaga eakatekodu üle Eesti. Südamekodudes elab üle 600 eaka ning ettevõte annab tööd ligi 400-le inimesele üle Eesti.

OOTAME SINULT
- hooldustöötaja tunnistus
- soov inimesi aidata
- täpsus, korrektsus ja pingetaluvus
- hea koostöö- ja suhtlemisoskus
- positiivne ellusuhtumine ja empaatiavõime

KASUKS TULEB
- varasem töökogemus
- vene keele oskus suhtlustasandil
- arvutisoskuse algtase

SIND OOTAB
- professionaalne ja toetav meeskond
- võimalused täiendkoolitusteks
- töötasu kuni 1100 eurot
- pikaajaline ja stabiilne töö
- head töötingimused

Kandideerijal palume saata oma CV karu@sudamekodud.ee
Kontaktisik Heili Burmeister, Käru Südamekodu juhataja, +372 517 2057

KÖÖGIVILJA JA KARTULITE MÜÜK NING KOJUVEDU
JÕEÄÄRE TALU
502 5241
523 3360

SPEQ AGRI
FEKAALIVEDU
VÄLIKÄIMLATE RENT
TRANSPORDITEENUS
tel. +372 452 2002
e-mail:agri@speq.ee
www.fekaaliabi.ee
www.speqagri.ee

Metsakeskus.ee
Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.
info@metsakeskus.ee
Tel: 56 111 900

Türi Rahvaleht

Türi, Hariduse 3,
72213, Järvamaa
Tel: 513 3385
E-post: teet.reier@tyri.ee
Tegevtoimetaja: Teet Reier
Korrektor: Kerli Rhede
Küljendaja: Teet Reier
Raamatupidaja:
Signe Tõõtsu

Trükkija: AS Kroonpress
Levitaja: Omniva
Väljaandja:
Türi Arengu Sihtasutus

Türi Rahvaleht tuleb iga kuu alguses kõikidesse Türi valla postkastidesse tasuta.
Trükiarv on 5700 ja lugejaid u 11 000.

Kuulutuste ja reklaami vastuvõtt toimetuses või e-posti teel teet.reier@tyri.ee või uudised@tyri.ee

Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada.

Pärlipäev

13. JAANUAR, KELL 16.00
KABALA RAHVAMAJAS

Kuulutame pidulikult välja
Kabala küla Pärli 2023.

Esinevad kohalikud
kollektiivid.

Külalisesinejana laval
ansambel Pärituul.

TÜRI UJULA

Täpsem info:
www.tyriujula.ee
Tel. 5666 4223

TÜRI UJULA ON AVATUD TAVAPÄRASTEL AEGADEL. HINNAD EI OLE MUUTUNUD.

	BASSEIN	SAUN
Esmaspäev	14.00 - 15.00	17.00 - 22.00
	19.00 - 22.00	
Teisipäev	6.30 - 9.00	**Hommikuujumine**
	14.00 - 15.30	17.00 - 22.00
	18.00 - 22.00	
Kolmapäev	13.00 - 15.00	17.00 - 22.00
	19.00 - 22.00	
Neljapäev	6.30 - 9.00	**Hommikuujumine**
	14.00 - 16.00	17.00 - 22.00
	18.00 - 22.00	
Reede	14.00 - 22.00	14.00 - 22.00
Laupäev	15.00 - 22.00	15.00 - 22.00
Pühapäev	15.00 - 22.00	15.00 - 22.00

Türi Ujulas müügil ujumisriided ja -tarvikud

KOLMESTAR

- metsa- ja põllumaa ost
- kasvava metsa ost-müük
- metsamaterjali transport
- metsa ülestöötamine
- võsaraie ja kokkuvedu
- kallurveod, kopateenus
- metsatehnika treilerveod
- saematerjali müük
- küttepuude müük

Mäekalda tn 2, Türi linn, Türi vald, 72213 Järva maakond
kolmestar@kolmestar.ee • Tel 503 5585 • www. kolmestar.ee

ÜÜRILE ANDA TÜRIL NÜÜDISAEGNE KÖETAV LAOPIND

Alates 130 m² kuni 1500 m² koos laoriiulite, elektritõstukite, kaamerate, signalisatsiooni jm vajalikuga. Mugav ligipääs veokitele. Pakume kaupade hoiustamise laoteenust. Koos laopinnaga võimalus üürida ka kontoripinda.

OÜ Kolmestar • Tel 501 5328